

Razgled po svetu.

Avstrija.

Dunaj. — Vzlic temu, da je skupni ministrski svet odklonil izredne kredite za nove topove in druge nepotrebnosti, je naročila vojna uprava večje število letal. Kupila je pa tudi že za 55,000 K letalni stroj oberlajntanta Blaschkeja. Naročila je pri tvrdki Lohner za 550,000 K letalnih strojev, pri Etrichu v Dunajskem Novem mestu 24 letalnih strojev, vsak letalni stroj po 35,000 K. Nad vse imenitno je pa pokritje za letala: iz normalnega bidžeta 440,000 K; ostalo svoto bodo priberali od privatnih oseb.

Munkacz. — Dne 30. m. m. dopoldne je bila razprava o tožbi zaradi razzaljenja časti oklofutane kornega poveljnika Boroveviča proti oberlajntantovi hčerki Lužiji Herthlovi. Herthlova je prišla osebno k razpravi. Dva stotnika sta izpovedala, da sta slišala zvok zausnice. Razpravo so odgodili, da se razjasni predzgodovina zausnice.

Dunaj. — Iz Washingtona poročajo zanimivo vest, da je tajništvo trgovskega urada sklenilo, predlagati, da z naturalizacijo in nozemcem dobe ameriško državljanstvo tudi njih žene in rodbine izven Amerike. Važno je to za naše kraje, ker s tem, da postane kak izseljenec ameriški državljan, dobe ameriško državljanstvo tudi njegova žena in otroci v stari domovini.

Zagreb. — Pred Varaždinskim sodiščem se je vršila 11. m. m. obravnava proti županu bivšemu poslancu Peri dr. Magdiču, ki je bil obtožen zaradi obrekovanja, zaradi lahke telesne poškodbe in zaradi zlorabe javne oblasti. Pravorek je izrekel suspendiranje ter je izgubil dr. Magdič tudi odvetništvo. Pero dr. Magdič je bil svoj čas prvi podpredsednik hrvaškega sabora in eden najodličnejših članov hrvaško-srbske koalicije.

Francija.

Pariz. — Vojna uprava je zaključila preiskavo o izobrazbi novincev letnika 1910. K vojakom je bilo vzetih 301,467 mladeničev, 15,337 manj kot prejšnje leto. Od teh je 98,412, ki niso umeli ne čitati, ne pisati, 3712 samo čitati, 77,759 čitati in pisati; 179,714 je imelo popolni srednješolski poduk, 7237 je imelo diplomu primernega poduka in 6540 zrelostne izpite. O 18,093 novincev se ni mogla dognati naobrazbenost. Pomiljuje se, ko je vzlic šolski obveznosti še vedno kakih 2,79 odstotkov analfabetov. Večji del teh odpade na severni departement, 947 (proti 751 v prejšnjem letu), potem sledijo Morbihan z 497, Finistere z 432, Aisne z 297, Seine-Inferieure z 295, Somme z 240 itd. Najmanjši odstotek izkazuje Gorenje Savoje s samo 5 neuki, Jura 12, Baukluze 14, Drome 21 in Tarn-et-Garonne 22.

Anglija.

London. — Na nekem banketu je angleški finančni minister lord Georges izjavil, da je mednarodni položaj v Evropi izvrsten, in da še ni bil nikdar boljši, kakor ravno sedaj. Vsestransko se je začela era dobre volje.

London. — V apartementih notranjega ministrstva Mac Kenna so našli bombo, ter domnevajo, da so jo položile sufragetke.

Italijansko-turška vojna.

Pariz. — "Echo de Paris" poroča vest, ki je prišla iz Londona, da se vrše med Italijo in Turčijo mirovna pogajanja.

Neapelj. — Iz Neaplja se razširja zanimiva vest, da je priplul v Neapolj laški parnik "Cavour", ki je pripeljal laške carinske dohodke iz Libije, in sicer v znesku 9,600,000 lir.

Rusija.

Petrograd. — Na postaji Modrovu, kjer je prenočilo 100 romaric v dveh železniških vozovih je prišlo do požara. Oba vozova sta zgorela in v njih je zgorelo 68 romaric-kmetic.

Turčija.

Carigrad. — Turkajnski listi poročajo, da je protestiral avstro-ogrski poslanik pri porti proti temu, da morajo avstrijske ladje plačati v Tripolitaniji svetilniški davek, kljub temu pa za tripolitanska pristanišča še enkrat plačati svetilniški davek v Carigradu. V Carigradu je napravil ta protest najboljši vtisk ter izzval veliko zadovoljnost, ker je s tem Avstrija priznala suvereniteto Turčije nad Tripolitanijo.

Carigrad. — Kabinetna kriza traja naprej ter se splošno sodi, da stoji Turčija zopet pred državnim preobratom.

Portugal.

Pariz. — Iz Oporta poročajo: 1200 rojalistov, kmetov, duhovnikov in civilistov je zavzelo Cabeiros ter umorilo gubernatorja in njegovega tajnika. Topničarstvo je bombardiralo mesto. Republikanske čete so rojaliste obkolile. Bitka pri Chavisu je trajala od ranega jutra do 3. popoldne. Končno so se morali monarhisti umakniti. Med vjetimi je tudi adjutant kronskega pretendentata Dona Miguela Braganškega.

Lisabona. — Monarhisti iz Soutelinha so oboroženi prestopili špansko mejo. Vstaji iz Cabaceira do Basto so imeli mnogo mrtvih in ranjenih. Sploh so bili do sedaj monarhisti povsod poraženi.

Portugalska Indija.

Pariz. — Iz Lisabone brzojavljajo, da so izbruhnili v Goi nemiri. V mestu Satari je prebivalstvo naskočilo poštno in brzojavno urade ter je poskusilo nasčuvati domače prebivalstvo k vstaji, kar se je deloma tudi posrečilo. Prišlo je do boja med evropskimi in indijskimi vojniki, ki še vedno traja.

Albanija.

Dunaj. — Iz dobro podučeni krogov poročajo, da so voditelji vstaških Albancev združili svoje čete ter se bližajo Peči. Hvalijo se, da so izsilili od Abdul Hamida ustavo, razbili njegov prestol, in da hočejo sedaj tudi Mahmud Šefket paši pokazati, kaj znajo. Nobena vlada ne more vladati proti volji Albancev. Albanci so baje prisegli, da ne bodo odložili orožja prej, predno ni izvedena avtonomija.

Skoplje. — Od orožništva utekajo trumoma častniki, ter je položaj velekritičen. Med upornim vojaštvom in turškimi vojaškimi četami je prišlo pri Babinem mestu do krvavega boja. Podružnica mladoturškega komiteja v Skoplju se je razšla.

Carigrad. — Mladoturki upajo, da pridobe armadnega nadzornika IV. voja Osmana pašo, da prevzame vojno ministrstvo.

Skader. — Poveljniki orožništva Ali Felmi beg je dobil povelje, da odkoraka z enim bataljonom v Malezijo. Ali Felmi beg je odkorakal, toda od tega časa o njem in njegovem bataljonu ni nobene vesti. Ali Felmi beg bi se bil moral z uporniki pogajati. Splošno se sodi, da je prestopil s celim bataljonom k upornikom.

Maroko.

Madrid. — Ministrski predsednik Canalejas potrjuje, da je prišlo med francoskimi in španskimi delegati v vprašanju železnice Tanger-Fez ter v upravnih vprašanjih do sporazuma, da je pa treba še nekaj podrobnosti ugotoviti ter bo končno pogodba sklenjena v San Sebastianu.

Svetohlinska Avstrija.

"Ostrauer Zeitung" poroča iz Bilica: Te dni je v Biali inzejteljica prostitutke hiše svoj "kšeft" z hišo vred izročila neki naslednici iz Dunaja, da bo s častjo in dostojnostjo uživala "s trudom" pridobljeno imetje. Ona je njeno "javno" hišo s potrebno koncesijo v Biali pred tremi leti od nekega Bergmana prevzela za 120,000 kron a sedaj je gospej Blechert prodala za 260,000 kron, katere bo ostanek kupnine plačala iz izkupička oziroma iz dohodkov. Rufijanka je plačevala največ davka v Biali. Pri njenih 15 do 20 "penzionarkah" jej je več kot tisoč kron vsaki teden preostajalo naložila v hranilnico; tudi je storila "veliko" dobrega za — orožnike, katerim je vsako leto naklonila 500 kron. Da so možni toliki pribitki sledi iz tega, ko so "dekleta" morala plačevati vsaki dan po 25 kron za pičlo hrano in oskrbo. Te robnije končujejo na vsakokratnem mestu z dolgom ter jih naslednik "reši" ali bolje rečeno kot "zadolženo blago" prevzame in potem dalje pehane, dokler — iz zapadnih mest došle — vzhodnih postajah žalostni koheci store. Lastniki takih hiš si nagromadijo bogastva in se pozneje na plan prikažejo kot prihodnjaki, seveda v "odličnih" družbah. Ko je gorenja rufijanka jemala slovo, je šampanje teklo kar v potokih.

V svetovno znani klerikalni Avstriji, kjer prevladuje klerikalizem vse javne urade, se pač ne bi smelo kaj takega dogajati! No ja, klerikalci! —

Belgija.

Bruselj. — Burni prizori v parlamentu se nadaljujejo ter so dosegli dimenzije, kakršnih do sedaj še niso imeli. Opozicija in večina sta si vsak hip v laseh. Pretepa se udeležujejo tudi galerije. — Novi parlament sploh ne more delovati.

Švica.

Curih. — Generalna stavka traja naprej. Med policijo in delavci je prišlo do spopadov. Podjetniki so sklenili danes in v pondeljek izpreiti vse delavce. Vojashtvo je pripravljeno.

Kitajsko.

London. — Situacija na Kitajskem postaja od dne do dne bolj ostra. V mestu Lojangu so se uprli vojniki, predsednik Juansikaj je izdal povelje, da se cel polk, ki se je spuntal, brez milosti ustrelj.

Japonsko.

Tokio, 29. julija. — Mikado je danes jutro ob 12 uri 43 minut umrl. V smrti sobi so bili zbrani cesarska rodbina, državni ministri kakor tudi dvorni uradniki.

Perzija.

Tebris. — Šef ruskih čet je izjavil proti v Agaru zbranim voditeljem, da je prišel, da kaznuje Sevene zaradi njih napada na Ruse in zaradi umora več vojakov in enega častnika. Mirnemu prebivalstvu se ni treba bati ničesar.

Ardebil. — V vasi Kular je prišlo do boja med ruskimi četami in Seveni, pri čemur je bilo ubitih 11 voditeljev upornikov. Izgube na ruski strani še niso znane.

Porto Rico.

San Juan. — V občinskem okrožju Pennelas, osem milj od Ponce je izbruhnila nalezljiva bolezen mačuh (vročinska bolezen). Pennelas ima približno 1200 prebivalcev. V teku treh tednov, je v malem mestecu zbolelo 70 oseb, od katerih je 5 umrlo. Vsaki dan prinese vest o nanovo zbolelih.

Listu podpore.

J. Zupančič, 25c; L. Peglaj, 50c; M. Marn, 50c; A. Lah, 25c; M. Matičič, 25c; J. Sterle, 25c; F. Omerza, 25c; A. Kremer, 10c; F. Goršek, 10c.

Razne novice.

Skandal v Detroitu.

Detroit, Mich. — Tukaj zbuja veliko pozornost policijski nastop, ker je aretirala osem občinskih svetovalcev in tajnika občinskega sveta. Obtožbe proti njim se glase, da so se dali podkupiti, ko se je šlo za zaprtje neke ceste v prilog Wabash-železnice. Sedem aretiranih svetovalcev je stavljenih pod jamstvo \$5000, a umaknjena je obtožba proti osmemu aldermanu Patrick O'Brein. Tajnika občinskega sveta E. R. Schreiter, so v zaporu pridržali ter je sodišče odklonilo vsako poročstvo. Razven omenjenih osem obč. svetovalcev so 27. m. m. zvečer še pet svetovalcev na policijo pritali, toda jih zopet izpustili.

Kmalu potem, ko so bili aretirani na policijo privedeni, je bilo dovoljeno "honest Tom" Glinne pod policijskim nadzorstvom iti k soprogi, katero je zadel živčna kap, ker se je prestrašila vsled močeve aretacije, ter se nahaja v kritičnem položaju. Glinnen je bil predsednik občinskega sveta in je baje vzel \$1000 podkupnine.

Grozno neurje.

Loveland, Col. — Grozno neurje s točo je 26. m. m. severno od tukaj uničilo vse pridelke. Ozemlje 2 milji širjave in 8 milj dolžine, je opustošeno.

Sodnijska prepoved za socialiste.

Nashville, Tenn. — Tukajnski socialisti so bili vedno nadlegovani od policije, za katero stoji mestna uprava, vsled česar so prisiljeni, doseglj sodnijsko prepoved, da morajo mirno obdržavati veselice in zborovanje. Dne 27. m. m. je sodnik Bryan sodno prepoved proglasil za trajno.

Mehika.

El Paso, Tex. — Amerikanci v severni Mehiki so bili od voditeljev vstašev javno obveščeni, da imajo oddati svoje orožje in deželo zapustiti. Edina možnost je, da ostanejo v deželi, ako vstopijo v armado puntarjev in da se bojujejo proti ustavni vladi republike.

Begunci iz mormonske kolonije beže proti meji. Posebni vlak bo prvih 1000 ubežnikov sem pripeljal.

Mormonski apostol Jonis dela priprave za sprejem begunov. Ta sporočila o resni zmešnjavi postopanja ustašev proti Mormonom so povzročila silno ogorčenje. Došlo so oficijelne pritožbe na senatorja Smoot iz Utaha in na gubernerja Colquitt iz Texasa.

Po zadnjih poročilih, so oboroženi vstaši generala Salazarja, prišli v mormonsko kolonijo Calonią Dublaur ter hiše preiskali in zaplenili 300 pušk in veliko municije. Ameriški mormonci, kakih 1500, so vsi na begu.

Močnejše priseljevanje.

Močnejše priseljevanje, kaže na boljše razmerje v Ameriki. Maja meseca t. l. je došlo 113,365 priseljnikov v ameriška pristanišča, proti 95,361 lanskega leta. Skupno število priseljnikov v prvih 11 mesecih računsega leta znaša 1,041,577, medtem, ko je v istem času l. l. jih prišlo le 878,577. Italijanski priseljniki stoji na procelju, oni štejejo v 11 mesecih 133,377, a na drugem mestu so Poljaki s 99,175 priseljniki. Vzlic temu, da je stroga izbira v pristaniščih vkrepanja, ker mora parniška družba izključene priseljnice na svoje stroške nazaj peljati, je bilo vendar v 11 mesecih 16,189 priseljnikov, ki niso bili za izkrcanje sposobne spoznani ter so morali zopet nazaj, od koder so prišli.

Listnica uredništva.

Vse ostale dopise priobčimo prihodnjič.

Panamerika.

Washington. — Neko že dalj časa tajno pripravljajoče gibanje v svrhu trdnjše zveze držav na zapadni zemeljski polobli, pričinja postajati bistveno. Ima se v bližnji bodočnosti sklicati panameriška konferenca in sicer v Washington, ali pa v kako drugo glavno mesto. Voditelji gibanja nameravajo ustvariti panameriško konferenco, h kateri bi pripadali po pet mednarodnih zastopnikov vsake republike, ki bi bili voljeni od lokalnih, ali narodnih, ali pa mednarodnih odvetniških zbornic. — Neko aprila meseca t. l. v Washingtonu obdržano tajno zborovanje, je izvolilo člane prve konference, ki bodo pregledovali poverila od raznih dežel pozneje voljenih delegatov. Tudi pravila in navodila so bila izdelana in začasnim članom v odobrenje predložena. Prva konferenca se ima sestati leta 1913. V pospeševanje načrta je bil razposlan neki španski prevod časnika Carnegie Endowment na vse ameriške republike.

Izpred vesoljnega potopa.

Sheridan, Wyo. — V skrilolomu Jensen pri Rock Springs so zadelo na ostanke orjaške živali iz časa pred vesoljnim potopom, katere sedaj izkopavajo. Domneva se, da je ogrožje, ki so ga našli, preostanek največjih živali razreda "Dinosaurier". Hrbitišče od tilnika do repa meri 75 čevljev, a živeča žival je morala imeti dolžino 85 čevljev.

Vlada je kupila mehikansko zemljo.

Washington. — Dne 27. m. m. je med mehikanskim poslanikom in državnim departementom prišlo do sporazumljenja radi posesti Chamizal-ozemlja, okrožje kakih 550 akrov, ki tvori en del mesta El Paso, Texas. Po dogovoru imajo Zdr. države svet od Mehike kupiti in sicer za ceno \$1,000,000.

Morilec Thaw ostane v norišnici.

White Plains. Harry K. Thaw je v obeh postave še umobolen in mora ostati v norišnici, kamor je bil priveden 1. februarja 1908. — Kakor znano je umoril milijonarja Stanforda White. Višji sodnik Martin Keogh je odbil prošnjo za izpustitev Thawa iz norišnice ter je utemeljeval razloge sodnega dvora s tem, da bi njegova svoboda pretla nevarnost javni varnosti. S tem je dosegel svoj konec dolgotrajni proces, s katerim je mislila rodbina doseči oproščenje milijonarja-morileca. Nobeno sredstvo se ni opustilo, da bi sodni dvor izrekel ugodno sodbo, mati in sestra morilčeva sti bile med vsem časom procesa v bližini sina oziroma brata, sodbe zvedencev so bile oddane več kot enkrat. Priče so bile zaslišane po cele dneve in doseženo je toliko kot nič.

Žena Evelyn Thaw je najbolj obtežljivo izpovedala, da drži svojega soproga za zidom norišnice. To je že v tretjič, da je Thaw svojo srečo poskusil, toda zaman.

Zmaga stavkarjev.

Boston, Mass. — Stavka sprevednikov in motormanov tukašnje vrhunalne železnice, ki je trajala 53 dni, je končala s sijajno zmago stavkarjev. Družbeni uradniki so morali podpisati pogodbo, katere vsebuje vse točke, ki so jih zahtevali vslužbeni. Stavkarji so se na delo povrnili 30. m. m.

Eksplodija.

Cleveland, O., 30. julija. V napravah Austin Powder Co. blizo tuka, je bila danes malo pred 7. uro zjutraj eksplozija v enem izmed treh skladišč. Poleg veliko škode na materialu so tudi trije delavci zgubili življenje.

Za zunanje oglase ni odgovorno uredništvo ne upravništvo.

Politični pregled.

VOLLNO GIBANJE.

Lahko je mogoče, tako mislijo v narodnem glavnem taborišču socialistične stranke, da bodo socialisti pri predsedniški volitvi politikarjem starih strank nudili marsikako presenečenje, in ne spada dalje v nemogućnost, da si bodo socialisti eno ali drugo državo prisvojili.

Pred 12 leti se je mislilo, da bo Nevada prva socialistična država. Ta nača se ni uresničila in sedaj se predstavlja Montana za rdečo državo. California, Kansas in Wisconsin stojijo taktisto v ospredju. Pred nedavnim je pisal "The Butte Socialist": "Karl Legien je rekel začasa njegovega tubivanja, da bo po njegovem mnenju socializem najprvo uveden v Zdr. državah. Če se bo to uresničilo, nevedno, toda skoraj zagotovo vemo, da bo Montana prva država, katero si bodo pribojevali socialisti."

Koliko socialistov bo neki sedelo v bližnjem kongresu?

Berger ki bo pač zopet izvoljen, pravi, da z njim pride še šest drugih socialistov v "svetišče" Zdr. držav, in da bo pri volitvah preko 2,000,000 socialističnih glasov.

Na vsaki način je en ducaat držav, kjer imajo socialisti nado, da izvolijo poslance. V Wisconsinu bodeta kandidirala Berger in Gaylord, vendar bodeta imela hud boj, če se stare stranke zjedinite. V North Dakota ima nado Le Suer, da zmaga v 3. distriktu. V Kansasu bo poskusil Brewer v 2. distriktu izvoljen biti, ter Minnesoti in Missouri mislijo socialisti 2 ali 3 kandidate skozi spraviti. California se je izjavila, da pošlje v kongres dva socialista, Stit Wilson in Fred Wheelerja. V Schenectady, N. Y. bo socialistični kandidat mayor Lunn in v Columbus, Ohio, ima nado za zmago socialist Bachmann. Otto Christensen misli prepričevalno, da zmaga v 7. distriktu v Chicagi.

Nade "rdečkarjev", kakor je videti, so visoko napete, toda ne prenapete.

Rooseveltov "šunder".

V Bostonu zboruje državna konvencija "move" stranke za Massachusetts. Oni hočejo voliti delegate za Rooseveltovo konvencijo, ki se sestane dne 5. t. m. v Chicagi ter bodo postavljeni elektorji za njih državo.

V Kentucky so bile dne 27. m. m. volitve v vsakem okraju za delegate k državni konvenciji v prilog Roosevelta, ki se bodo taktisto vdeležili narodne konvencije v Chicagi dne 5. t. m. Rooseveltovci v Kentucky imajo za svojega voditelja nekdanjega peruanskega ministra, Leslie Combes.

"Beli" kot "črni" prijatelji Roosevelta v Floridi obdržujejo ločene konvencije. Vsako zborovanje voli polovico delegatov za čiaško konvencijo. Beli "naprednjaki" zborujejo v Ocala, a črni v St. Augustine. Odločili so se za ločene konvencije, da se izogne nesporazumljenju prejšnjih "mešanih" konvencij.

DENARJE V STARO DOMOVINO

pošiljamo: za \$ 10.35 ..... 50 kron, za \$ 20.50 ..... 100 kron, za \$ 41.00 ..... 200 kron, za \$ 102.50 ..... 500 kron, za \$ 204.50 ..... 1000 kron, za \$ 1020.00 ..... 5000 kron.

Poštarina je všteta pri teh svotah. Doma se nakazane svote popolnoma izplačajo brez vinarja odbitka. Naše denarje pošiljajte izplačuje c. kr. poštno hranilni urad v 11. do 12. dne.

Denarje nam poslati je najpriične, je do \$50.00 v gotovini v priporočnem ali v registriranem pismu, večje zneske po Domestic Postal Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER CO.
82 Conland St., New York
104 St. Clair Ave., N. E., Cleveland, Ohio

Zahodna Podporna Bolniška Jednota.

RAVENSDALE, WASHINGTON.

Vatnovljena aprila 25. Inokorporirana 24. decembra 1908.

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: FRANK JERAS, Box 44, Taylor, Wash.
Podpredsednik: PAVEC KOS, Box 10, Ravensdale, Wash., Box 44.
Tajnik: FRANK TOSTOVRŠNIK, Taylor, Wash., Box 44.
Blagajnik: BLAZ FELICIAN, Box 83, Enumclaw-Krain, Wash.

NADZORNI ODBOR:

JERNEJ SKRBINC, Issaquah, Wash.
MARTIN MEŽNAR, Taylor, Wash.
MATIJA KOREN, Taylor, Wash.

POROTNI ODBOR:

FRANK PUSTOSLEMŠEK, Box 1, Ravensdale, Wash.
JOHN PETEK, Enumclaw, Krim Wash.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. J. SHAW

Seja gl. odbora vsako zadnjo nedeljo v mesecu v Ravensdale, Wash., v dvorani Pavla Kos. Uradno glasilo je Glas Svobode.

TEMNI OBLAKI.

POVEST. — SPISAL DOBRÁVEC.

Nadaljevanje.

V.

Nečista vest pa vedno skell, Pokoja nima dni, noči.

Lepa prikazen nekolikokrat zazdeha, ozre se na levo in desno, potem se vzpne po koncu in gleda nepremično v daljavo po divni dolini do Vremščice in sivega Nanosa. Niti najmanjše ni slutila, da jo kdo opazuje in še celo tako blizu.

Ivan je stal kakor okamenel. Gledal jo je in gledal in nikakor ni mogel odvrniti očesa od njene podobe, lepe kot bajna slika gozdnih vile. Ko bi mu bil v tem trenutku rekel kdo, da je angel, verjel bi mu bil brez prekanjanja, kakor ni veroval v podobne prikazni. Ni se je mogel nagledati. Človeška narava je kakor nenasitno žrelo: več kot mečeš vanje, več požira, vedno večjih založajev je treba. Ivan sedaj ni ničesar želel iskreneje kot to, da bi krasna devica krenila s svojim očesom tudi doli na njega, in srečen bi bil — tako je računal — vsaj za pol večnosti, če ne še več. Tega trenutka ni dočakal.

"Na zdar, prijatelj! Dobro jutro!" kričal je Tomažič za njegovim hrbtom. "Bog te živi! Kaj te je prineslo tako zgodaj k meni? Tako lepo sem sanjal, oh!" Hite je k njemu in mu ponujal obe roki; Ivan se je pa še vedno oziral v okno nad vodo, ali deklica, začuvši spodaj Tomažičev hreščeti glas, izginila je z okna, kakor izginjen prijeten sen izpred naših oči. O snu ostane nam lep spomin. Ivan je pa mislil, da tudi še potem gleda njo samo na oknu. Njena podoba se mu je živo vtisnila v sree. Najraje bi bil kar zapodil to nerodno rogovilo od Tomažiča k vsem vragom, ker ga je zmotil v najslajšem trenutku: ona se je že ozrla navzdol, ko je zavpil Tomažič. Ker ni bilo drugače, umiril se je Lesar ter povedal prijatelju namen svojega prihoda. Govorila sta o neki lesni kupčiji.

Zmenila sta se, in Tomažič ga je potem spremil nekoliko korakov po trgu. Ko sta šla mimo Korenčanove hiše, spomnil je nagajivo Ivana:

"Ali še tukaj ne misliš oglašiti?"

— Ne! reče Lesar.

"Kaj je res, da so nehale vse vezi med vami?"

— Vse, zavrnil ga je Ivan.

"Nisi bil dovolj previden. To je trdna hiša stare korenine. Stavim, da je ni boljše pod našim zvonom."

— Ti lahko govoriš, ko ti niso znane razmere.

"Hm, razmere! Pa ne veš, da je izročil Josip zadevo o tistem človeku iz Hrastja sodišču, slišal sem celo, da državnemu pravdnstvu."

— Kaj vraga! Ali je bil res tako neumen? Čudi se Lesar.

"Neumen? Korenčan ni neumen, on je jurist. Nekaj več ve ko midva. Pravil mi je, da je vso stvar dobro pretehtal, položil dokaz na dokaz in jih potem poslal na pravo mesto."

— Saj ne doseže ničesar!

"To se še ne ve. Ali da je Josip plemenita duša, ki se poteza za čast svojega očeta in pa še za ne-

ko drugo osebo, tega ne moreš reči." Pomenljivo je pogledal Ivana, ustavil se na potu ter mu podal roko in se poslovil.

Predobro je vedel Lesar, da je mislil Tomažič v zadnjih besedah njegovo sestro Gabrijelo. Spomnil se je tudi Josipovih besed: Ivan, ti ne poznaš ljubezni! Zopet se je dvignila pred njegovimi očmi slika, katero je tako željno gledal na bregu Bistrice.

Tisti dan, ko sta imela Matej Volk in Gašper Suhorec prvo obravnavo zastran Matejevih denarjev pri bistrickem sodišču, pripeljal se je k Lesarju profesor Frankič in z njim njegova lepa nečakinja. Ivana ni bilo doma, ko se je nastavila kočija pred njegovo hišo. Nadzoroval je delavce, ki so kosili otavo. Sestra pošlje takoj po njega.

Bilo je toplo popoldne, in mladi Lesar si je brisal potno čelo, stopivši v vežo. Na kakšno boljše opravilo v tem trenutku ni mogel misliti. Kar obstal je na pragu obne sobe, kamor je Gabrijela peljala gosta. Frankič je prišel njemu nasproti, za njim pa oni angel, ona vzneta ženska podoba, katero je videl pred nekoliko dnevi v Bistrici. V toliki zadregi je bil, da sam ni vedel, kako je pozdravil profesorja, niti kako njegovo nečakinjo. Čudil se je le deklici in pa svoji sestri, da je ž njo tako domača, kakor da sta stari znanci, ne pa da se danes gledata še v prvikat v svojem življenju. Sorodni duhovi se kmalu spoznajo in se kmalu začno ljubiti.

Gabrijela je spravila brata nekoliko s šalo, nekoliko z zbadljivimi dovtipi siloma na pravi tir.

Lep večer so imeli potem pri Lesarju in pozneje mnogo lepih dni. Frankič je hodil od sela do sela, do pastirjev in delavcev ter napisaval svoje opazke, hvalil in vzpodbujal, izpraševal ljudi o tem in onem; Milica je navadno ostajala doma pri Gabrijeli ter ji celo pomagala pri delu. Niti jezik jima ni delal težave v sporazumevanju.

V nekoliko tednih sta se vrteli po hiši in kuhinji naglo in ročno, kakor da sta obe domači. Saj je tudi Milica hči imovitega posestnika iz okolice petrinjske na Hrvaškem. Le želja po svetu in navdušenje za slovenski rod ni ji dala mirovati tako dolgo, da ji je dovolil stric, prebiti nekoliko dni z njim na počitnicah. Svojo obljubo je izpolnil letos. Nekaj dni takoj od početka sta bivala v Bistrici, nekaj časa bosta še pri Lesarju, potem se vrneti za malo dni zopet v Bistrico, kamor pride po Milico njen oče, stric pa odide onaj na svojo službo.

Kaj počne Ivan? Tako slišim, da povprašuje marsikdo. Oni Ivan, kateremu je bila ljubezen samo igrača, pojem brez vsebine; oni Ivan, ki ni umel, ni čutil, kaj je blagodejna slast, ko srce kopri za sree? — Ivanu se je srce topilo, ko je gledal krasno Hrvačico. Ako so se njegove oči srečale z njenimi, zdelo se mu je, da gleda v odprta nebesa. In res je videl v njih nov svet.

Le malokdo se je v teh srečnih dneh zmenil za Mateja. No, saj se tudi on, ni mešal v take stvari, a

bil je vendar le tudi on srečen. — Pravda, katero je začel proti svaku, iztekla se je zanj dobro. — Če ne vsega, vsaj večji del bo dobil nazaj. — Matej je pustil vse prejšnje muhe, katere mu je veepila Barba, in živel je mirno, zadovoljno in srečno pri Lesarju.

Še neke stvari ne smemo zamolčati, dasi se bo zdela marsikomu neumna in otročja. Tiče se preveč naše povesti. Ljudje so namreč pripovedovali, da straši na tržaški cesti, prav na tistem mestu, kjer je bil nekoč pobit pokojni Lesar. Vsak pameten človek se je čudil, da se strah ponavlja še le sedaj, stoprv po jednajstih letih. A resnica se ni mogla več utajiti; pravili so, da straši grozno. Marsikdo je pribežal že kar brez sape po noči v Lesarjev mlin, ker se je zbal strašnega vzdihanja in zavijanja na omenjenem kraju. Ljudski sklep je bil tak, da se vrača duša rajnega Lesarja, ker išče ubijavca.

Gabrijela je poslušala te zgodbe z neko grozo. Ivan se je pa norčeval in iskal izgovore, kjer je mogel. Ljudem se je to zdelo silno bogokletno, celo hraški črednik je rekel: "Zakaj pa molimo zvečer pri rožnem vencu: za vse tiste duše, ki po gorah in po vodah konec jemljejo in, nobene pomoči nima-jo? In v vsaki krščanski hiši se to molijo!" E, nismo vedeli, da je Jurij Trobec pameten človek, pa tudi mož pametnih besed.

Morda pa tira napadnika pekoča vest na mesto zločina, tira ga z nepremagljivo močjo, sili ga in sili, da bi priznal svoje hudodelstvo? Pekoča vest mu vsak trenutek prostira pred oči grozno sliko.

Ona noč pred blizu jednajstimi leti bila je temna noč. Črni oblaki so se kopičili, grom je bobnel, veter je majal vrhove dreves, vendar je vse kazalo, da ne bo hude nevihte. Na zahodu so se kazale zvezde, in tudi na severu se je pozneje ubrisalo nebo. Zdja je stopal po cesti visok mož. V roki je nosil debelo palico, s katero je krepko udarjal ob kamenita tla. Hodil je zmagovito in odločno, kakor da ga ni na svetu, ki bi mu utegnil nahuditi. Zakašlja na glas, da je odmevalo otlo po goščavi; tedaj pa stopi tihoma, kakor da je vzrastel iz tal izza bližnje jablane ob cesti majhno človeče, in prej, ko se je utegnil možak obrniti, udari ga s kolecem od zadaj čez glavo, da se revež zgrudi v bolestinim krikom na tla in se več ne zgane. Človeče pristopi bliže, seže tako spretno v Lesarjeva nedra po listnico, kakor da bi segal v svoj žep po žvepleni- ci. Potem se skrije varno v bližnje grmovje, ker je od Lesarjeve hiše sem prihajal voz. Bil je stari Korenčan. Konj se ustavi in noče dalje. Mož pogleda in vidi človeka, ležečega na cesti.

"Kaj, svinja pijana! S poti se spravi!" vpje Bistričan, ker se mu je mudilo domov. Toda dozdevni pijanec se ne zgane. Korenčan stopi z voza in spozna svojega tovariša Lesarja. Hipoma mu je vse jasno: ali je nakrat oslabil, ali ga je pa nekdo tu počakal, pobil in oropal. Korenčan je dobro vedel, kje hrani listnico z denarji, seže torej brž tja, a najde žep prazen. O tej priložnosti je tudi opazil, da je Lesar še živ. Pozabivši voz in konja, steče na vso sapo peš nazaj k Lesarjevimi naznanit nesrečo.

V tem času pride po bižniji na cesto Lah Menigo, ki spozna Korenčanov voz in konja, spozna tudi Lesarja, a ker si ni mislil, da je mrtev in se mu je mudilo k bolni ženi, šel je molče mimo. Niti pri Lesarju se ni oglašil, ker se je bal, da bi ga vsled izpričevanja prijela pravica in zadržala. Žene ne bi videl pred smrtjo. Bežal je z nesrečnega mesta.

Sedaj tira božja pravičnost hudobneža z neznan močjo na mesto zločina, da izkuša z obupnim krikom in groznim zavijanjem zatre- ti črva v svojih prsih; črva, ki glo- je noč in dan; črva, ki ga je nekoč že pripravil sodišču, a slednjič se je zbal kazni. Ta črv mu ne da mi-rovati niti doma, in prav ta črv je, ki mu veli zopet z doma po svetu.

Zločinec se čisto valja po tleh in zvija v groznih mukah.

"Ne boš me ne, pošast / gradinska! Uh, kako peče! Uh, kako žge! Ne boste me vjeli, ne boste me zaprli! Prav gotovo vam uide, pe-

VAŽNO

za pošiljalce denarjev v staro domovino.

Rojakom, ki pošiljajo svojem denarje v staro domovino naznanjam, da odpošljem vsako pošiljatev, katera dospe do torka do 2. ure popoldne, še isti dan na pošto, in gré s parnikom v sredo čez morje; za to najraje vzamem najhitrejšje parnike. Pošiljatev, katere dospejo do 2. ure v petek popoldne, pa gredo s hitrimi parniki v soboto v Evropo.

To je zelo važno za pošiljalce denarjev v staro domovino. Razume se, da je potreba poslati ali drafte, ali Money Ordre, ali gotove novce; za privatne čeke pa je treba čakati nekaj dni, da se izve, ako so dobri; s tem se vedno nekaj dni zamudi. Zato je tedaj najboljšje, posluževati se draftov, Money Ordrov, denarje v gotovini do zneska \$50.00 pa je pošiljati v registriranih pismih.

Rojaki, uvažujte to in vedno bodete dobro in sigurno postopali.

Pošiljatev je nasloviti:

FRANK SAKSER

82 CORTLANDT ST., NEW YORK, N. Y.

Podružnica: 6104 ST. CLAIR AVE. N. E., CLEVELAND, OHIO.

SEVEROVA ZDRAVILA VAM BODO POMAGALE AKO JIH RABITE ZOPER BOLEZNI ZOPER, KATERE SE PRIPOROČAJO. KAJ VAS MUČI?

NI ČUDA

da ste bolni in slabi ako pustite da vam želodec oslabi, prebava postane slaba in čreva zabasana. Zakaj bi ostali taki, ko bi vas

SEVEROV ŽELODČNI GRENČEC

(Severa's Stomach Bitters)

zoper vrnil na pot k zdravju. Rabi se že več kot trideset let vedno z dobrimi uspehi v slučajih slabe slasti, neprebase, omedlevice, zapeke, težke prebase in splošne slabosti, katero povzroča slab želodec.

Cena \$1.00.

Sledeča pisma so nam prostovoljno poslana in so vredna, da jih citate:

Florida, N. Y.

Rockfall, Conn.

Mrs. Lidovika Walencie piše: "Rabila sem Severov Želodčni Grenčec in ga lahko vsem priporočam. To zdravilo mi je veliko pomagalo."

Mr. Adam Wolka piše: "Več let sem trpel vsled neke Želodčne bolezni in nič mi ni pomagalo, dokler nisem pričel uživati Severov Želodčni Grenčec. Videl sem, da je izborna tonika."

SENERA MRZLICA

se navadno pojavlja poleti ali v jeseni. Povzroča jo cvetni prah raznih trav, rži, ječmena itd., ki je v zraku. Pri nekaterih ljudeh je tudi vzrok kataru v zračnih prehodih. Ako občutite srbečico v nosu, grlu in očeh, imate vodene toke iz njih, ako kihate in težko dihate, kakor da bi imeli davico, ne zadrževajte se nadevati.

Severovo Mazilo zoper katar

(Severa's Catarrh Balm)

Cena 25c.

Prodajajo se v vseh lekarnah. Zavrnite nadomestitve. Ako jih nima vaš lekarnar v zalogi, pišite nam. Navodi o porabi v vašem jeziku. Zdravniški svet zastoj.

W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA

klenske grdobe! Ne boš me ne, ne boš me ne! Uh, uh, kako skeli!" Tako zamolklo kričanje so slišali ljudje, in groza jih je bilo. — Prekrižavali so se, da bi jih Bog varoval samega peklenščeka. Nikdo ni mislil, da so to človeški glasovi, glasovi pekoče vesti.

(Dalje prihodnjič.)

Sreča in nesreča. Iz Frankobroda poročajo: Neki reven rokodelski pomočnik je na svojem potovanju prodal avstrijsko srečko za 3 marke. Kupec je zadel na to srečko 60,000 mark.

Mater in brata umoril. V Zgor- njem Parkanyju se je kmetski fant Franc Kasko sprl s svojo materjo. V prepiru je svojo mater zaklal s kuhinjskim nožem. Brat morilec je hotel pomagati materi. Pri tem ga je pa morilec s sekiro ubil. Morilec so prijeli.

Naznanilo.

S tem se naznanja vsim, kateri so kupili listke za uro od ženskega društva št. 47 S. S. P. Zveze v Chicago, Ill., da so bile številke vlečene pri seji dne 28. julija. —

Številka 354 je izšla in uro je dobila gospodična Albina Skubie, 2727 S. 42nd Court, Chicago, Ill.. Antonia Ivanšek, tajnica.

Naznanilo.

Tem potom se naznanja izid žrebranja zlate ure društva št. 56 S. S. P. Z., v Rock Springs, Wyo. Izžrebrana je bila št. 93, katero je imel brat tajnik M. Batich. Žrebanje se je vršilo dne 14. julija t. l. na redni mesečni seji. S pozdravom

Za odbor:

Frank Kostajnssek, predsednik.

"Glas Svobode"

(THE VOICE OF LIBERTY)
WEEKLY

Published by M. V. KONDA & CO.
1809-1813 Loomis Street Chicago, Illinois.

Subscription \$2.00 per year.
Advertisements on a firm basis.

Prvi svobodomiseln list za slovenski narod v Ameriki.

"GLAS SVOBODE" IZHAJA VSAKI PETEK in velja

ZA AMERIKO:
Za celo leto \$2.00
za pol leta \$1.00
ZA EVROPO:
Za celo leto \$2.50
za pol leta \$1.25

NARLOV ZA DOPISE IN POŠILJATVE JE
GLAS SVOBODE
1809-1813 LOOMIS STR. CHICAGO, ILL.

Pri spremembi bivalne prošnje naročnik da nam naznanilo naznanilo poleg Novca tudi STARI DAVLOV.

KAJ NUDI DELAVCEM DEMOKRATIČNA "PLATFORMA"?

V štev. 22 Glas Svobode priobčili smo politični črtež ali platformo socialistične stranke, ki je bil sprejet na narodni konvenciji v Indianapolisu l. l. Ker smo pa prepričani, da je mnogo naših čitatev takih, ki neobhodno potrebujejo pojasnilo o čitanem, da to bolje razumejo, da se vadijo razločevati med dobrim in slabim kar nam obeležje razne politične stranke in pa, kar je najvažnejše, da se vadijo samostojno misliti, prevdariti, delati ter globlje pogledati v politično družbo, katero neumorno razširjajo izkoriščevalci delavstva.

Da k temu pripomoremo, priobčili smo v 29. štev. Glas Svobode izvod demokratičnega črteža (platforme), da vsak delavec lahko razvidi velikansko razliko med obema črtežema in pa kaj ima delavec pričakovati za slučaj, da demokrat zasede predsedniški stol.

Republikanski črtež nismo priobčili, ker vsebuje to, kar se vsaki dan dogaja, novega pa nič in za koristi delavstva tudi nič. Pripomnimo pa, da republikanski načrt se bistveno ne razlikuje od demokratičnega in demokratičen ne od republikanskega. In mislimo, da je s tem rečeno vse.

Poročalo se nam je, da so se nekateri naši naročniki, tam na južni zapadu jezili, ker smo demokratični črtež priobčili. No, tistim povemo le toliko, da bi imeli zaključni odstavek pozornejši čitati, potem se jim ne bi bilo treba hudovati in toliko manje, ker ja vemo kaj pišemo in pa kaj potrebujejo naši rojaki; kakor smo to vzgoraj navedli.

Toraj k stvari. Ko se je v Chicagi vršila republikanska konvencija, bil je prisoten Samuel Gompers, predsednik A. F. of L. Kaj je mož na konvenciji zahteval, nam ni znano, toda mnenja smo, da kot predsednik blizo dveh milijonov delavcev je na vsaki način zastopal delavske interese. Republikanski delegatje niso g. Gompers poslušali, ali vsaj vgoditi niso hoteli njegovim zahtevam ter odkuril jo je v Baltimore na demokratično konvencijo, kjer je dosegel — mila nam majka — da je demokratična stranka sprejela v svoj program celih — sedem in pol vrst — v katerih je na silno čuden način omenjeno delavstvo. Gompers je s tem dosegel pest peska za nerazodno delavstvo, a tisti pa, ki njegovo delovanje vsestransko opazujejo, bodo nam pritrtili če povdarjamo, da je na demokratični konvenciji v Baltimore gospod predsednik Samuel Gompers, dosegel gorostasno blamažo.

Ko hitro je Gompers pesek in blamažo v žep pobasal, peljal se je v Cleveland, kjer se je na zborovanju delavskih voditeljev pohvalil, rekoč: "No, v Baltimore sem dosegel, kar sem imeti hotel."

Sedaj se ne gre za to, kaj je gospod Gompers hotel imeti, marveč gre se za to, da pogledamo, kaj je dosegel.

dišča in postave v to zlorabljalje, da bi razred delavstva vklepali in izkoriščali."

Lz tega je jasno razvideti, da za delavca so v prvi vrsti "sodišča in postave", katerim se mora s pasjo ponižnostjo vklanljati in potnem, če bo delavec priden in ponižen, dobi oglojeno kost, a še za to mora prositi.

In to pravi mož, kateri zastopa blizo 2,000,000 delavcev in kateri mu dajejo letno plačo \$6000, — da "je dosegel, kar je hotel imeti"! Naj bo; pritrđimo, "da sodišča in postave tvorijo obrambo naše svobode"; toda, kaj je pa s tistimi, ki sedijo na sodnikovem stolu in ki imajo izvrševati postave? Kako postave izvršujejo, imamo dokazov več kot preveč.

Drugo vprašanje je: Kako je g. Gompers prišel do tega, da je krošnjari od ene politične stranke k drugi? V takem početju pogrešamo značaj! Gospod Gompers ni imel in nima nobenega dokazila, da bo pri volitvi predsednika zmagala ena ali druga stranka, tečaj ni bilo umestno beračiti, in to toliko manje, ko ima vendar, kot zastopnik tolike množice delavstva, nekoliko pravice do dostojnega in samostojnega nastopa! — Tedaj, čemu beračiti in pa čemu se bahati: "dosegel sem, kar sem hotel imeti", ko očito ni nič drugega dosegel, kot velikansko blamažo!

Gospod Gompers je zvit kot kozji rog; toda mi, ki njegovo delovanje že leta zasledujemo, lahko že danes rečemo, da mož političnega prepričanja nima in pa, da je zagrezen nasprotnik socializma. Seveda, v tej njegovi dvoezni politiki leži njegov obstoj. Ako bi danes prišel Socializem na površje pri A. F. of L., potem bi gospodine Gompers moral pobrati šila in kopita.

Naj bo za danes o tem možu, toda izposodili si ga še bomo ob priliki.

Kar se tiče demokratične platforme, tako razvidi vsaki čitatelj, da od demokratične stranke, kakor od republikanske nima delavstvo ničesar pričakovati. Za delavstvo je rešitev edino v socializmu, po katerim zamore pričakovati rešitev suženjstva in dosego prave svobode!

(Seveda, seveda, sedaj moramo še s tem računati, da Socializem še ni na tisti stopinji, da bi zamogli pričakovati prvenstvo v tej deželi, računati moramo še vedno z dvema mogočnima faktorjema, ki pretita in prevladujeta najplemenitejši stan — delavski stan!

Če nam pa da kedo na izbero med kandidati kapitalističnih strank pa bi prejkone izbrali Tafta. Wilsona ne maramo, ker on je tisti človek, ki se je odprto izrazil nasprotnikom inozemcev. — Roosevelt in njegova "ime" stranka? Nič. In o tem bomo še spregovorili.

TEMPORA MUTANTUR.

Da, res se časi izpreminjajo. In to je ena stvar, biti profesor in nekaj družega, predsedniški kandidat. Guverner iz New Jerseyja, gospod Wilson, bil je nekoč profesor in niti ni mislil na to, da bi znal enkrat igrati vlogo v politiki in zaradi tega si je znal dovoliti, da je svoje misli izrazil kakor mu je bilo drago. Toda, ko bi bil on to storil samo ustmeno, bi lahko potem zopet vse utajil, a k nreči je pa tudi pisal in kar je zapisano, to ostane in utegne pozneje biti neprijetno.

Gospod Wilson je tudi pisal o novjšem naseljevanju ter si želi danes, da ne bi bil tega storil. Neugaja mu namreč priseljevanje Italijanov, Avstrijev in Rusov. — Seveda ima pravico za svoje mnenje, toda precejšno število priseljenikov, ki so si tu v Ameriki pridobili domovinstvo in katirih glasove hoče sedaj gospod Wilson imeti. No, on se sedaj skuša iz zagate rešiti in njegovi prijatelji mu v to nudijo priliko. Neki Geza Kenda, urednik ameriško-ogrškega lista, je naredil pričetek, ko je predsedniškega kandidata prosil za izjavno besedo, katera bi utegnila izbrisati utis, ki ga je naredil guvernerjevo stališče na Ogrce, katerega zavzema nasproti priseljenikom. On, urednik, je dobil na to sledeči, od gospoda Wilsona podpisan odgovor:

"Jaz mislim na umstveno omejitve priseljevanja, toda ne, na kakršnობი omejitve, ki bi izključila iz dežele poštene in časti vredne ljudi, ki iščejo tisto, kar je Amerika vedno nudila — zavetje za tiste, ki so iskali svobodno polje. Celov vprašanje je zelo težavno, toda jaz mislim, da se zna rešiti s pravico in z velikodušnostjo. — Vsak, ki ima le najmanjše znanje o ogrski zgodovini, mora čuti, da potomci te dežele so se izkazali pripravi za svobodno uredbe." (Urednik Kenda bi smel dati gospodu Wilsonu "nikel" za poklon Ogrom. Toda Wilson je slabo podkovan o ogrski zgodovini, kakor tudi o današnjim položaju na Ogrskem, sicer ne bi bil bleknil take budalosti).

Madžari so tedaj "srček" pri Wilsonu. Če pa bi "voditelji" drugih narodnosti od Wilsona zahtevali izjavo, no, tedaj bi jim pač tudi potrdil, da so oni "začlenjeni državljani". A vseeno ostane še vedno pri tem, kar je popred rekel in kar je približno nasprotno. Ali, ker hočemo postrežni biti, kot vselej, tedaj bi gospodu Wilsonu svetovali, kako se izmota iz neprijetne situacije, v katero je zabredil.

Bil je nekega velikega mesta župan po imenu Warwick, ki je tudi prišel v položaj, da je svoje mnenje "ččenal". Toda on je to kaj lahko storil, rekoč: "Stvari so drugačne sedaj." Kaj se je hotelo proti tem storiti? Nič ni resničnejše kot trditve, da se stvari vedno izpreminjajo. To je znal Heraklit pred 2200 leti in je pisal o tem modroslovno razpravo, katera je prišla v novjšem času celo Socialistom v korist. Kar je sedaj, ni že več v bližnjih minutah ravno isto in postaja vedno bolj drugačno. Isto je tudi s človeštvom. Kar so včeraj bili, niso danes, in posebno brzo se vrši duševni in fizični pretvor pri kandidatih in pri ljudeh, ki pridejo do korita — pardon! do urada. Oni so potem po okolnostih vse drugačni, kot so bili — vse naravno: tudi ljudje, če jih pri luči opazujemo, so "stvarstva". In ker se stvari izpreminjajo, kakor je trdno dognano, tedaj ima tudi Wilson neoporekljivo pravico, se izpremeniti. On naj tedaj reče z županom Warwickom: "Stvari so drugačne sedaj" in nihče mu nemore oporekati ali ga celo sumničiti, on obrača plašč po vetru. In mirna Bosna!

MAL POLOŽI DAR DOMU NA ALTAR!

To je geslo Ciril-Methodove Družbe v starem kraju in tega gesla se smemo tudi mi ameriški Slovenci posluževati, toda ne v prid Ciril-Methodove družbe v starem kraju, ne za obrambo Slovenije ob njenih mejah, ampak v prid ameriških Slovencev, v prid slovenskih sirot.

Ameriški Slovenci so izdali že marsikak dolar za Ciril-Methodovo Družbo, cerkve in druge naprave v domovini, dasi nimajo od istega nobenega dobička. Z denarjem, ki ga so am. Slovenci poslali v domovino za dobrodelne namene in druge narodne naprave, bi se dalo že marsikaj storiti. Pregovor pravi: "Bog je najprvo sebi brado ustvaril."

Slovenci v Ameriki smo bolj potrebni pomoči v tem oziru, kot so naši bratje v domovini. Tu v Ameriki nimamo še ničesar, na kar bi bili lahko ponosni. Nimamo ne Doma, ne učilišč, ne denarnih zavodov in ne sirotišnice. Reveži smo; brezpravni, nepoznani smo in začnjevani od vsih drugih narodov.

In, ali se bo potem kedo čudil nam, ko vpjemo in protestiramo proti kratkovidnosti Slov. naroda v tujini? Kako pridemo, mi ameriški Slovenci do tega, da bi ponikljali iz rodoljubnosti naš težko prisluzen denar v domovino, ki nas ni mogla preživeti, da bi podpirali tamošnje narodne zavode, ko smo vendar nekaj naroden izmeček, za katerega se v stari domovini le toliko brigajo, kedar je treba napolniti malhe, in ko na zadnje smo sami bolj potrebni, kot so oni v domovini!

Ali se je tedaj čuditi, da mlajši am. slov. rod se potuji in pozabi materni jezik? Rodoljubi, tu v Ameriki imate dosti dela ako hočete. Ohranite mladež za narod in skrbite za slov. reve!

Ni nam treba še posebej povdarjati, da ga ni naroda, ki bi bil tako finančno utrjen, da ne bi imel velik odstotek sirot, vdov, onemoglih starčkov in bolehnih. In skoro vsak narod skuša skrbeti po svoji moči za te reveže.

V Philadelphia Tagblatt čitamo sledečo novico: Nemški Delavski Pevski zbor in Arbeiter-Kranken in Sterbekasse so priredili veselico v prid lastnega doma oziroma liceja "Arbeiterheim", ki bo stal čez \$50,000 s pohištvo vred. Ta denar imajo že ves skup spravljene.

Če samo ena pest Nemcev lahko postavi takov veličasten dom, ali ne bi mogli mi z združenim slovensko možjo, nekaj takega storiti?

Mi Slovenci v Ameriki smo sedaj menda edin narod, ki nimamo narodnega zavetišča. Naše sirote, vdove in onemogli morajo iskati miloščine pri tujih narodih. So prezirane, in, o človek, pomisli kako to boli, kako to trapi dušo!

100,000 nas je, pa še nimamo lastne sirotišnice ali sanitarija. Ali ni to sramota za nas?!

Narod sam ni temu kriv, krivi pa so voditelji, ki so spali leta in leta in pustili spati tudi narod. — Zadnji čas je, da se narod začne zavedati svoje narodne dolžnosti, da ga zbudimo. Iz starega kraja nam ni treba pričakovati ničesar. Pozabili so na nas in se za nas nič ne brigajo. Sicer pa, tam v domovini, ne poznajo naših razmer in nam tudi ne morejo pomagati. Zato pomagajmo si sami! Združimo se in zgradimo si spomenik prubeje: Slovenski sanitarij.

Od urednika "Narodnega Vestnika" smo prejeli te dni spodbujevalno pismo te vsebine:

Centeno uredništvo: — Vše zanimanje za prepotrebno vseslovensko zavetišče nam daje pogum, da ne smemo obupati. Pri tej priliki Vam poročamo, da smo prisiljeni vsled želje naših naročnikov pričeti takoj z nabiranjem milodarov za ta sklad. Hvala Bogu; na rokah imamo že \$40.00! pričakujemo pa v kratkem še več.

Mi bomo nabrane zneske naložili v tuk. First National Banki, kjer ostane denar toliko časa obrestonosno naložen, dokler se ne izvoli tozadevnega odbora; tako mislimo da je prav. Lahko si mislite tudi sami, da delovanje za pobiranje milodarov ne bo težavno, ker bo daroval za tako plemenito svrhu rad vsak rojak — saj nekaj."

Kakor vidite iz gornjega pisma je ustanovitev slov. sirotišnice le vprašanje časa in ljudstvo je že začelo pošiljati darove v ta namen.

Tudi mi izjavljamo v smislu gornjega pisma, da smo uredili vse potrebno za nabiranje darov za ta namen in da bomo naložili ves denar, poslan na nas v Industrial Savings banko v Chicagi in sicer samo v ta namen in da bomo priobčili v Gl. Sv. enkrat v mesecu natančen račun o vsih prejemkih, kakor tudi imena darovalcev.

V najkrajšem času prinesemo ma tem mestu poziv za nameščenje tozadevnega odbora, program itd. Vse darove pošljite naravnost na Glas Svobode Co., 1809 S. Loomis St., Chicago, Ill.

Dodatek: —

Ta teden smo razposlali nabiralne pole na vse naše zastopnike in društva S. S. P. Z., S. N. P. J., S. D. P. in P. D. kakor tudi tajniške družtev drugih organizacij. V naselbinah kjer nimamo zastopnikov naj nam tisti rojaki, ki se žele potruditi za nabiranje darov za slov. sirotišnico pišejo, da jim pošljemo nabiralne pole. Ob enem opozarjamo vse tiste, ki so prejeli nabiralne pole, da gredo takoj na delo in obiščejo vsakega rojaka in rojakinjo, pa tudi trgovce in obrtnike, kajti prepričani smo, da bo vsak rad daroval za ta namen. Na tistega, ki se bo branil prispevati v ta namen, bomo kazali s prstom!

Nadalje naj omenimo, da vsak, ki je prejel tako nabiralno polo, mora isto vrniti do konce tega meseca ali najzadnje do 7. sept., potem ako je ista napolnjena ali ne. Z vsako polo je treba poslati tudi nabran denar.

Toraj vsi na delo za slov. sirotišnico!

REKORD V MATERINSTVU.

Nazadovanje porodov, ki vzemiriruje Francosko in ki je začelo vzemirirjevati tudi Nemčijo, je dovedlo francoskega zdravnika, dr. Bourqueta do tega, da se je začel baviti z rekordi v materinstvu v preteklem času. Dvoječkove se še precej dosti porodi, vendar se pa večkrat, nego splošno mislijo, porode tudi trojčki. Paul Dubois je n. pr. statistično dokazal, da pride na 6000 porodov en porod troječkove. Da se pri eni in isti materi porod troječkove ponavlja, dokazujejo stari zapiski: Tako poroča Capellus, da je neka Florenčanka, žena nekega Fregebala, porodila 51 otrok, ki jih je vse porodila kot trojčke. Tudi zgodovina mesta Pariza poroča, da je neka meščanska Blumetova sedemkrat porodila trojčke. Po štiri otroke porode le bolj zredkoma. Na 300,000 porodov pride le en tak porod. Porod petih otrok vzbuja že največjo senzacijo. Pripoveduje se o neki Egipčanki, ki je naenkrat porodila pet otrok. Neki drug podoben slučaj pripovedujejo o sužnji cesarja Avgusta, ki je tudi porodila petorčke, vendar so pa mati in otroci takoj po porodu umrli. Avgustus jim je dal prirediti krasen pogreb. Antigonus pripoveduje, da je za časa Trajana porodila neka žena petorčke. Država je dala vzgojiti na svoje stroške vseh pet otrok. V srednjem veku so bile matere, ki so porodile celo po sedem otrok. Tako je baje v Lombardiji neka žena porodila sed-

morčke ter jih vrgla v vodnjak. Neki vojak je šel ravno mimo in je hotel z helebardo zmeriti vodo. Eden izmed otrok je prijel za helebardo ter se na ta način rešil. Ta otrok je postal pozneje — kralj lombardski. Tako vsaj pripoveduje kronika Siegbertova. Giovanni Francisco de la Mirandole pripoveduje o materi, ki je porodila enajst otrok, Cristoph de Bega pa o materi, ki je porodila naenkrat dvanajst otrok!

Književnost.

Da je bil vsesokolski zlet v Pragi nekaj velikanskega se vsakdo lahko prepriča iz "Slovenskega Ilustrovanega Tednika" ki priobčuje ta teden zopet 11 slik o njem. Na naslovni strani je slika "stik sokolstva pri slavnostnem pozdravu na Staromestnem namestu", — glava pri glavi nad 12,000 Sokolov in nešteta množica ljudstva. Na tretji strani pa priobčuje 2 slike o prostih vajah na telovadišču na Letni, 11,600 Sokolov — vrsta za vrsto! Priobčuje tudi slike o ameriških Čehih, o ameriških Sokolicah, o ruskih Sokolih, francoskih gimnastih itd. itd. Vedno bolj uvidevamo, kako je Slovencev takšen list kakor je "Slovenski Ilustrovani Tednik" potreben. Zatorej za zahtevajte ga, naročite si ga in razširjajte ga!

NAZVANJE.

Konvenčni zapisnik S. D. P. in P. Družbe priobčimo v prihodnji številki Glas Svobode.

GLAS SVOBODE CO. 1809-1813 S. LOOMIS STREET, CHICAGO.

POŠLJITE mi ..... brošur: "Škof proti župniku", za kar prilagam .....

POŠILJAM podporo za lastno tiskarno .....

NAROČNINO za Glas Svobode .....

Skup.....

Ime prilimek .....

Naslov .....

Mesto in država .....

Sem star ali nov naročnik

NAJVEČJA SLOVANSKA TISKARNA V AMERIKI JE NARODNA TISKARNA

2146-50 BLUE ISLAND AVE., CHICAGO, ILL.

TEL. CANAL 445

Mi tiskamo v Slovenskem, Hrvaškem, Slovaškem, Češkem, Poljskem, kakor tudi v Angleškem in Nemškem jeziku. Naša posebnost so tiskovine za društva in trgovce.

BROŠURA

ŠKOF PROTI ŽUPNIKU

stane samo 35c poštine prosto.

Za dobiti pri:

GLAS SVOBODE CO.
1809-1813 So. Loomis St.,
Chicago.

Na naročila brez denarne vrednosti, se ne ozira.

Slovensko Delavsko Podporno in

Penzijsko Društvo

Ustanov.

21. nov. 1909

Inkorp.

15. marca 1910.

MADISON, PENNSYLVANIA

GLAVNI ODBOR:

PREDSIEDNIK: Jos. Hauptman, Darragh, Pa. Box 140.

PODPREDSIEDNIK: Anton Ferbežar, Adamsburg, Pa.

KAJNIK: J. Hauptman, Box 140 Darragh, Pa.

ZAPISNIKAR: Ivan Flere, Adamsburg, Pa. Box 122.

BLAGAJNIK: Alojzij Flere, Box 121, Adamsburg, Pa.

NADZORNIKI:

ANTON KLANČAR, Arona, Pa. Box 144. Predsednik.

JAKOB GODETZ, Darragh, Pa.

SLAŽ ČELIK, Adamsburg, Pa. Box 23.

VRIHOVNI ZDRAVNIK:

DR. GEORGE BOEHM, Arona, Pa.

Društva in rojaki naj pisma pošiljajo tajniku; denar pa blagajniku in nikomur drugemu.

Max Werner:

KRŠČANSTVO.

(Po češkem. Iz knjižna
Havlička.)

1. KOPERNIKOVO UČENJE.

Vsak otrok se danes uči v šoli, da se zemlja suče okoli svoje osi in okoli sonca. Krščanska cerkev se pa temu upira, ker to čitamo v sv. pismu in sicer v knjigi Jožuva 10, 12—13: Tedaj je rekel Jožuva. . . . Solnce se je vstavilo v Gabonu in mesec v dolini Ajalon. In vstavilo se je solnce in stal je mesec, dokler se ni ljudstvo masčevalo nad svojimi sovražniki. . . . Tedaj je stalo solnce sredi neba in se ni pomaknilo proti zapadu za en celi dan."

Ta neresnični nazor o pomenu med solncem, zemljo in mesecem najdemo tudi v Izaiju 34, 4: Jobu 37, 17 Paralipomenom I, 16, 30 itd.

Svetopisemsko zgodbo o stvarjenju nam podaja Mojzes I, 1, 14—19: "Ko je Bog ustvaril nebo in zemljo, je rekel: Bodi svetlo na nebeškem svodu, da loči dan od noči, in bilo znamenje i razdelitev časa, dni in let; i da bi svetla na nebeškem svodu in osvečevala zemljo. In zgodilo se je tako. Tudi je napravil Bog dve veliki svetlobi, večjo svetlobo, da bi svetlilo po dnevu in manjšo svetlobo, da bi svetlilo po noči; tako tudi zvezde. In Bog ju je postavil na nebeški obok, da razsvitljujeta zemljo. . . . In bilo je večer in bilo je jutro, četrti dan."

Tisti, ki je napisal ta nauk o stvarjenju za Izraelce, si je najbrž domneval, da je naša zemlja svet sam zase; o okroglosti zemlje ni imel ne duha ne sluha; domneval pa si je našo zemljo, da je po podobna zgrbljeni plošči, nad katero visi nebeški svod, ki je pritrjen na zemljo. Po tem oboku pa se premikata solnce in mesec, kot telesa, ki merijo čas in dajejo svetlobo. Istotako naj bi bilo z zvezdami. Za stvarjenje zemlje je bog potreboval PET DNI; za stvarjenje sonca, meseca in zvezd pa SAMO EN DAN.

Poglejte, kaj nas uči današnja veda glede sveta, zemlje, solne, mesecev, zvezd, planetov itd. Nam se zdi svet tako velikanski in prostran, da bi lahko našo zemljo primerjali proti ostalemu svetu kot kapljico vode v polnem sodu. Solnce je raztopljen, okroglasta krogla, katere obseg presega onega naše zemlje za 1,280,000 krat. To pomenja: Okoli zemlje se pride v 80 dneh in pot okoli sonca bi vzela celih 24 let. Naše solnce je središče oslončja ali središče onih zvezd premične, ki se nahajajo v solnčnem sestavu. Te zvezde se sučejo okoli sonca in tako tudi naša zemlja. Od teh premičnic prekaša zemljo v obsegu Saturn 720 krat in Jupiter 1270 krat. Zemlja je oddaljena od sonca 20 milijonov milj, najoddaljenejša premičnica Neptun pa 604,7 milijonov milj. Poleg našega sonca so še druga sonca, zvezde stalnice. — Število takih zvezd stalnic, katere lahko z prostim očesom vidimo, to je brez daljnogleda, znaša 6000; število stalnic (solne), katere opazimo z najostrejšim daljnogledom pa se računni na 100 milijonov. Ta sonca so tako neizmerno oddaljena

od naše zemlje, da potrebuje svetloba nam najbližje stalnice 6,3 let predno bi k nam dospela in pri tem je treba pomisliti, da svetloba preleti v eni sekundi daljavo 40,000 milj. Naš solnčni sestav — t. j. solnce s svojimi planeti in meseci — je samo mal del vsemirja. Ravno tako bi lahko primerjali mlečno cesto, ki ima milijone zvezd, malemu svetovnemu otoku v vsemirju. In največja širina tega svetovnega otoka je bila proračunjena na 25,000,000,000 (reči: pet in dvajset milijon bilijonov) milj. In kako velikansko je to število je težko zapopasti; po Kristovem rojstvu se ni preteklo tri četrtine (¾) milijona dni. Meje ozvezdja ne poznamo, ista se nikjer ne prične in nikjer ne neha. Kako malo ve cerkev o teh velikih in malih nebesnih rečeh, zvezdah, si lahko mislimo, če čitamo sv. pisemsko zgodbo o stvarjenju sveta. Zemljo, ki je le nezmaten del, je bog ustvarjal pet dni. Vse druge bilijone bilijonov zvezd pa je ustvaril v enem dnevu! Do srede 16. stoletja je vladal pri zvezdoznanstvu drugi nazor kot pa danes. Tisti nazor sedaj imenujemo po njegovem razkladatelju, Ptolemejski nazor, in ta nazor je bil v popolnem soglasju z Mojzesovo zgodbo o stvarjenju sveta. Po Ptolemejevem nazoru je bila zemlja središče in glavni del sveta in okoli zemlje so se sukale druge zvezde in solnce.

Ta nazor pa je pobil katoliški kanonik Kopernik (Copernicus) leta 1543.*) Kopernik se je vse svoje življenje bavil z zvezdoznanstvom in zato se nam ni treba čuditi, da je popolnoma spodbil ptolemejski nazor in dokazal: da ni zemlja središče sveta, temveč solnce in da se zemlja in druge premičnice sučejo okoli sonca. Le polagoma se je nov nauk utrdil in našel pot do ljudstva, kajti celo znameniti učenjaki so se protivili temu novejšemu nazoru, ker v tistem času je bila biblija nekaj temelj vsemu znanstvu in danes temelji vsa veda o nebu na Kopernikovih izvestjih.

Proti Kopernikovemu nazoru so najhujše nastopile krščanske cerkve. Dr. Martin Luther je rekel: "Ta norec (Kopernik) hoče prekučiti vso vedo o zvezdoznanstvu, ali sv. pismo nam pravi, da je Jožuva ukazal solncu, da se ne gane, a ni pa ukazal zemlji, da bi se ustavila!"

Melancthon je pisal svojem prijatelju, da bo treba premakniti goro, če sila nanese, samo da se tako zlo in brezbožno mnenje potlači. Rimski papež — sam fevdalni lord — ki je imel skoro neomejeno moč, se je tudi upiral temu nauku.

V letu 1616 je bil izdan razglas rimske kongregacije Indeksa (urad, sestojec iz kardinalov, ki urejuje zapisnik tajnih in prepovedanih knjig, nevernikov, izobčenec in prokletcev) in v tem razglasu ali določbi je bila zapopadana Kopernikova knjiga. In ta določba je strogo prepovedala, razširjanje te knjige in to zato, da se ne bi verska resnica (!) o stvarjenju sveta omajala, da se ne bi sv. pismo in njegove zgodbe

*) Njegova knjiga je bila izdana še le po njegovi smrti. Smrt je Kopernika ravno v pravem času rešila inkvizicije.

spodbile, da ne bi svet vedel, da je laž, kar piše sv. pismo o zemlji in nje stališču napram drugim zvezdam in solncu. (Poznejša preskavanja so prišla na to, da se celo solnce z vsemi svojimi zvezdami premika v svetovnem prostoru.

Vsled ukaza tega Indeksa je bil vsakdo, ki je širil to slavno prirodoslovno preiskovanje Kopernikovega nauka, postavljen pred inkvizicijsko sodišče in je moral leta 1633 v klosterski cerkvi San Minerva v prito svojih sodnikov in velikanske množice duhovnikov prokleti in zatajiti zmoto in brezverstvo Kopernikovega nauka.

Postopanje rimskega sodišča proti Galileju je bilo čisto nepravilno pobeljeno, ozalšno in v lepšo luč postavljeno, kajti čisto se je reklo, da Rim ni imel ničesar proti učenju Kopernika, ampak proti slabemu govorenju in ščuvanju (!) Galileja.

To je vse nepravilno, kajti v razsodbi kongregacije stoji zapisano doslovno: "Ker si se ti (Galilej) v največji meri storil sumljivega zaradi neverstva, ker si napačno svetemu in božjemu Pismu nasproten nauk držal in veroval in sicer: da je solnce središče sveta, da se solnce od vzhoda do zahoda ne premika, ampak da se zemlja premika in ni središče sveta; in ker mora biti ta nazor obdržan in varovan kot resničen; isti je proglašeni kot nasproten svetemu Pismu" . . .

Zagovorniki papeške stolice so o tej zadevi trdili in še trde, da niso ne cerkev in ne papež proglašili Kopernikov nauk za nasproten sv. pismu, ga za nekatoliškega proglašili in Galileja prosekutirali, temveč so to storili papeževi uradi, kongregacija Indeksa in Inkvizicija. Ti izgovori pa so prazni, kajti ta kongregacija in cerkveni sodniki, so bili tisti čas, kakor danes nastavljeni od papežev. Takrat je papež ravno spojil vso moč v eno osebo, to je sebe, in je bil pripoznan za glavarja cerkve. Brez volje in brez potrjenja papeževga niso mogle kongregacije ničesar sklepati, posebno pa v tako važnih zadevah, kot je bil ravno Kopernikov nauk, ki se je direktno tikal sv. pisma.

Tudi poznejši papeži — do današnjega dne — so si obdržali to pravico in vse kongregacije in njih sklepi tičoč se sv. pisma so morali biti potrjeni od papeža. — Papež si je prisojal nekako cenzuro nad vedo in preteklo je celih dvesto petdeset let predno se je vdal v to, da je dovolil, da se Kopernikov nauk sme poučevati v rimskih učiliščih inolah. Do leta 1835 pa je bil smatran za heretika vsak, ki si bi upal širiti Kopernikov nauk.

Tiste, ki so se potegovali za resnični prirodni nauk, je preganjala cerkev in njene kongregacije, jih morila, mučila in silila, da proti svoji volji prekljejo, kar jim njihov čist razum velevala. Nazadnjaška krščanska cerkev se je borila celih dvesto in petdeset let in konečno se je mogla le vdati in sprejeti resnico.

Kako stežka je rimska cerkev sprejela to resnico nam najbolj svedoči trdovratno preganjanje učencev Kopernika in 250 letni boj. Veda je konečno zmogala.

Kako od sile je trdovratna krščanska cerkev spoznala lahko iz tega, ko ni še do sedaj pustila popravit sv. pisma in besedila o stvarjenju sveta.

In da se izogne preklicu Mojzeve zgodbe o stvarjenju sveta in da novejši duh ne najde še več takih neresničnih poglavljev v sv. pismu, je nezmotljiva rimska kat. cerkev prepovedala vsem svojim vernikom čitanje sv. pisma pod kaznjivo cerkvenega izobčenja.

Glavobol.

Nervozna prikazen glavobola ali migrena, ki tvori hudo bolečino v seneci, se lahko odstrani z Pain-Expellerjem. Drgnite si z njim seneci in zadnji del glave. Pri omedlevicah je Pain-Expeller dobro oživljajoče sredstvo ali zdravilo. Pri takem bolniku mora se držati steklenice tega zdravila prav tikoma pod nos. Dalje se mora bolniku odpeti in zrahljati obleko na prsni in vratu, da lažje diha sveži zrak.

DOPISI.

Girard, Kansas.

Dolgo je že tega ko nisem čital kakakega dopisa iz Yale ali iz Girarda. Morabit bo kdo mislil, da je kaj posebno novega v tem mestecu, pa ni prav nič. Nahajam se tukaj v zaporu, to je vse. Toda ne da bi kdo mislil kaj slabega o meni, tega ne. Stvar je ta: Kakor je že znano, je tukaj suša, in če kdo proda za 50c piva ali žganja, pa dobi za "premijsko" od 30 dni do 6 mesecev zapora; tem nasproti pa če kdo ogoljufa za velike vsote, je pa prost in čist, kot angel, ali pa k večjemu dobi prav malo posebne hrane.

Z manoj je tako: Seveda sem nekoliko prodal; saj veste vsi, da zastoj nemore nobeden dati pijske in zato moram povedati, da sem dobil za en prestopke 30 dni in pa \$142 plačati. Ali more kdo tako prodajati, da se mu to izplača? Toraj ne svetujem nobenemu, da bi hodil tusem "borda" iskati in to tem manje, ko je prav slab.

Moram še naznaniti o nesreči rojaka Frank Špeca, dobrega člana S. S. P. Z. in tudi izvrsten član socialističnega kluba v Yale Kan. Šel je zdrav in vesel na delo in 17. julija ob pol štirih popoldan je šel domov. Ko pride do dvigala, stopi na "keč", in ko je strojevodja vzdignil, se je "keč" prevrnil ter mu je zlomilo vrat in križ; v petih minutah je bil mrtev.

Ko se je bila nesreča zgodila, so meni telefonirali in jaz sem prosil sodnika, da mi naj dovoli domu iti, da se udeležim pogreba, ki se je vršil 19. t. m. — ter ga še vidim predno se ga izroči materi zemlji. Sodnik mi je res dovolil, a samo premalo časa, da bi brata spremil do gomile. Bil sem pač na njegovem domu v Kansasu, kjer so se zbirala društva.

Pokojniki je bil član treh podpornih društev in sicer S. N. P. J. št. 9, S. S. P. Z. št. 14 in A. S. B. P. dr. št. 6, in so se vsa tri društva polnoštevilno vdeležila pogreba, kakor tudi unija št. 735 U. M. of A., tako, da je bilo prav veličastno. Lep dokaz, kake silne važnosti so društva!

Pokojni Frank Špec, je bil samec, a je vseeno imel prav lep pogreb, ker je bil član treh društev, redno plačeval ter bil zvest in miren v društvenih kot v političnih zadevah.

Mislim, da tu v Ameriki ni imel sorodnikov, a v starem kraju ima brčkone še mater. Naj mu bo lahka zemljica! Bil je tudi zvest naročnik na list Glas Svobode.

Moram še omeniti, da gre vsa hvala Martinu Kožuh, sostanovalcu, kateri je ljudem vsepolnovalno postregel začasa, ko je pokojnik doma bil.

Kot predsednika me dolžnost veže, da se tem potom zahvalim vsem društvenikom S. S. P. Z. št. 14, ker so se skoraj vsi pogreba vdeležili, kar je bilo prav lepo, da se s obratno izkaže rodnjaka čast.

Pozdravljam vse poslake posebnop na člane S. S. P. Z. in čitatelje Glas Svobode. Anton Rupar.

Lemont Furnace, Pa.

Naznanim žalostno vest, da smo iz naše sredine zgubili brata Ivan Golčerja, ki se je vsled preplovbe v majni utopil. Kakor je že dalj časa deževalo, tako tudi dne 23. julija brez prenehanja; nakar je naš mali potok narastel v velikansko reko, katera je pretrgala majno št. 1 na treh mestih in voda vdrla, kolikor je mogla 8 štirjaskih čevljev obsežna odprtnina požirati, Delavci iz omenjene jame so se rešili skozi našo jamo, kamor jim je sledila voda. Golčer je ostal z 2. drugima v jami, a delavci iz jame št. 2 smo se rešili vsi. V sosedni majni se je od 14 do 24 delavcev potopilo in tudi od drugih sosednih jam se govori o množestvilnih žrtvah.

Pragovi so raztrgani in mostovi odnešeni, majne polne vode in pa hiše podrte. Ostala je mlada, šele tri tedne poročena vdova.

John Gregoričič.

V listu "Glas Svobode" oglašajo samo dobre tvrdke, zato vam jih priporočamo.

AVSTRO-AMERIKANSKA-LINIJA.

NOVI PAROBRODI
VOZIJO iz AVSTRO-
OGERSKE V NEW
YORK in OBRATNO

PARNIKI PLUJEJO IZ NEW YORKA:

Kaiser Franz Josef I. 4. sept. | Martha Washington 21. avgusta
Alice, 18. septembra | Argentina 31. avgusta

Parniki odplujejo vedno ob sredah ob 1. uri popoldne iz pristanišča Bush's Stores, Pier No. 1 na kocu 50te ceste v South Brooklynu.

Železniške cene na teh ozemljah so najceneje in imenovana pristanišča najbližja Vašega doma. Dobra in priljudna postrežba; občuje se v SLOVENSKEM JEZIKU

Phelp's Bros. & Co., GLAVNI ZASTOP ZA AMERIKO

2 Washington St., New York, N. Y.

K. H. Kempf glavni zast. na zapadu 120 N. La Salle St. Chicago.

Nove pomladne in poletne,
modne obleke za može in
dečke.Najboljše blago dobite za
najnižjo ceno, če
kupite priTHE
ATLAS
CLOTHING®

JELINEK in MAYER, imitelja.

Vogal Blue Island Avenue in 18ta cesta.

Odprto vsak večer, izveniši sredo in petek do 9 ure.

Odprto v nedeljo dopoldne.

M. A. WEISSKOPF, M. D.

ZDRAVNIK IN BANOCELNIK

1914 Ashland Ave., Chicago, Ill. TEL. CANAL 476

Urađuje na svojim domu: V lekarni P. Platt,
od 8.—10. ure predpoludne 814 Ashland Ave.:
od 1.—3. ure popoldne in od 4.—5. popoldne.
od 6.—8.30 ure večer. Ob nedeljah samo od 8.—10. ure dopoludne doma in to le izjemoma v pravih nujnih slučajih.

DR. WEISSKOPF je Čeh, in odličan zdravnik, obiskujte torej Slovana v svojo korist.

ATLAS BREWING CO.

sluje na dobrem glasu, kajti ona prideluje najboljše pivo iz českega hmelja in izbranega ječmena.

LAGER MAGNET GRANAT

Razvaža piyo v steklenicah na vse kraje.

Kadar otvoriš gostilno, ne zabi se obrniti do nas, kajti mi te bomo zadovoljili.

Compagnie Générale Transatlantique

Iz New York v Avstrijo čez
Havre Basel.

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno hrano na parnikih družbe, snažne postelje, vino in razna mesna jedila.

Pristanišče 57 North River
vznožje 15th St., New York
City

HITRI POŠTNI PARNIKI odplujejo vsak četrtek ob 10. uri zjutraj:

S. S. France nov dvovijak) S. S. La Provence
S. S. La Lorraine S. S. La Savoie

Najboljše udobnosti v III. razredu.

Odplujejo vsako soboto ob 3. pop.

S. S. Rochambeau (nov. dvovijak) S. S. Chicago
S. S. Niagara S. S. La TouraineGlavni zastop na 19 State St., New York. MAURICE W. KOZMINSKI,
glavni zastopnik za zapadu, 139 N. Dearborn St. Chicago, Ill

Rojakom in znancem v Round Up in okoličih, kakor tudi onim potujo čim skoz našo naselbino priporočam svoj dober urejen

West Roundup Saloon.

Samo ½ milje zahodno od postaje.

Vedno sveže pivo. — Postrežba solidna. Domača vina.

Josip Cerovšek

lastnik.

Telefon: Canal 3014

NAZDAR!

SALOON
s kegljiščem

kjer točim vedno sveže pivo in druge raznovrstne pijače. Domače vino. Unjske cigare. Potniki dabe pri meni čedna preno čišča. Potrežen vsakemu točno in izbornu.

MARTIN POTOKAR

1625 So. Center Ave., Chicago, Ill.

DOPISI.

O SLOV. SIROTIŠNICI.

Spisal Val. Candoni.

Večkrat čitam v listu Glas Svobode članke, spisane od več rojakov namreč o ustanovitvi sirotišnice. Zaradi tega premišlujem tudi jaz večkrat o tem ter prišel sem nekako do sledečega zaključka.

Moje mnenje in moj nasvet bi bil sledeči:

1. V enem kraju, ker je več Slovencev, naj bi se zbrali ter ustanovili začasni odbor, kateri naj bi vodil začetek.

2. Naj bi se natiskale knjižice, obsegajoče deset strani in v več jezikih: Slovenski, Češki, Poljski in Angleški.

3. Razdale naj bi se knjižice med rojake, da bi pokazali narodu kaj nameravamo ustanoviti, in prepričali sem, da nas bodo podpirali vsi narodi.

4. Rojaki, ki so oddaljeni od mest, naj se potrudita dva ali več, ter naj po okolici pobirajo prispevke in to sploh pri vseh narodih.

Jaz bom tukaj na nogah, da bom le izvedel, da se je pričelo delo, katero je prepotrebno za naš narod.

Poglejte očetje, danes si živ, zdrav in dobre volje, ali jutri si morabit že mrtev; pustiš ženo in večje število otrok, in kam naj se zatečejo? Kje bodo dobili zavetje drugeje, kot v Sanitariju! Koliko imamo že rojakov, ki so brez nog, rok, ali pa so na kakšen drugi način pohabljeni, ki morajo sedaj okoli prosjačit. Po tem mu ne bo treba, podal se bo v hišo, katera mu bo zavetnica in tolažba v njegovem žalostnem položaju.

Pripomnim naj še, da naj bi to stvar v roke vzeli možje, ki bodo delali za narod, a ne za svoj žep, ker to se velikokrat pripeti, da navidezno dela za napredek, a ko nečeno se pa pokaze drugače. (Pri svobodomiselcih in socialistih, se ne bi smelo prigoditi in se tudi ne bo, kaj takega. Op. ur.)

Ako hočemo priti do cilja, moramo skupno delati, z eno zvezo ter jo držati za vedno, ker le v slogi je moč, drugod je ni.

Pomislimo si, v koliko korist nam bo Sanitarij in kako velika bo stopinja za nas Slovence med tujem narodom. Ponos in korist za nas in naše potomce za vedno!

Zatoraj rojaki, potrudimo se sedaj, ko smo nekoliko začeli, da ne bo zopet zaspalo več let, predno se kdo zopet zdrami.

Tudi naše Jednote in Zveze naj bi stopile na noge prej ko prej. Kakor tudi je veliko samostojnih društev, katere naj bi prispevale k temu dobrodelnemu namenu.

Skupno v eno Zvezo morajo stopiti vse slovenske organizacije in vsa samostojna društva ter napraviti eno Zvezo in izvoliti odbor, kateri naj bi vodil celo stvar. Pričetek je težak, ali ko se prične, pa gre. Ni potreba vse naenkrat, marveč polagoma. Kupila naj bi se zemlja kjer je poceni, a koravno ne na takem prostoru, kjer raste vse, kar se kdo zmisli. Vzame naj se kraj na primer, kjer raste krompir in druga zelenjava, ker se tudi pri tem veliko pridobi. Kupi naj se za enkrat samo 80 akrov zemlje, in ko se ta obdela, potem pa zopet tako naprej in prišli bomo s časoma do velikega domovja za revne in uboge rojake.

Nekoliko sem razobložil moje mnenje in želel bi, da bi se lotili dela, katero je za nas Slovence prepotrebno, prej ko je mogoče, da bomo pokazali drugim narodom, da smo tudi mi složni in v slogi eden za drugega. Da si hočemo pomagati za slučajne nezgode, ki nikoli ne počivajo.

Toraj naj zadostuje za enkrat, da ne bo delu preveč prostora vzelo.

Tedaj z glasom naprej! V slogi je moč!!!

Franklin, Kans.

Prosimo odstopite mi malo prostora v našem pravem delavskem listu Glas Svobode, ki je pravi borič delavcev v Združenih državah. Ko nam delavcem pohlepni kapitalisti dopuščajo precej časa za, bodisi shode ali kratke čase,

sem se namenil nekoliko opisati naše razmere delavske. Delamo počasi, včasih tri, včasih štiri dni v tednu, ravno za hrano, stanovanje za mesečino društva, za ječmenovec pa še malo preostaja. Seveda tu se nemoremo mnogo hvalliti z ječmenovcem, ker Kansas je gnezdo temperenčnikov. Če se izve, da tu ali tam proda kdo kakšen vrček ali steklenico piva, le ž njim v zapor in pa še denarno kazni; tacega pa, ki poveri večjo svoto denarja, se ga pa izpusti na prosto kakor nedolžnega.

Omeniti moram da nas je obiskal br. M. V. Konda, katerega smo z veseljem sprejeli. Želim mu mnogo uspeha pri novih naročnikih, da bi list čim prej dvakrat na teden izhajal. Še nekaj moram omeniti namreč: Bliža se čas imenovanja državnih in okrajnih uradnikov. Toraj delavci ne pozabite koga je imenovati! Ker se je že moj dopis precej raztegnil hočem končati. Tebi vrli list pa želim mnogo novih naročnikov in predplačnikov. Pozdravljač vse člane in članice Slov. Svobode. Podp. Zveze po širni Ameriki.

John Žager.

Calumet, Mich.

V štev. 27 Glasnika čitam dopis A. G., v katerem opisuje v začetku vreme in delavske razmere, potem pa laže vse po križ in po dolgem ter se hoče iz lista izkopati, v katerega je precej zagazila. Pravi, da ni bila še v nobenem društvu. Bila pa je v društvu Sl. Bošt. in bila izključena. Pravi, da jo je njena prijateljica nagovorila v Narodno društvo ter da postane deležna podpore. Gotovo ne bilo bi to nič grdega, ker dolžnost vsakega člana je agitirati za društvo, vendar pa resnici na ljubo naj omenim, da je prišla vprašati zastopnika, ako bi mogla vstopiti v narodno društvo, nakar ji zastopnik reče: Gotovo, ako si zdrava. Ako pa znaš, da si bolna nekar, ker škoda za denar, katerega bi dala zdravniku. Ona pravi: jaz sem popolnoma zdrava. In nato je šla k zdravniku ter bila sprejeta. Kmalu po treh mesecih, ko je bila deležna podpore v slučaju bolezni, se je javila bolnim. Ker ni večša angleščina, je prosila prijateljico, da tolmači za njo. Zdravnik jo je imel devet dni pod svojim nadzorstvom, za katere je dobila tudi podporo devet dolarjev. Po preteku devet dni na zadnjem obisku ji zdravnik reče, da nebo prišel več k nji, ker ni nobene nevarnosti, nakar ga tudi potem k nji več bilo ni. Bila je potem okoli mesec dni brez vsacega zdravniškega nadzorstva. Ko se je bližala družtvena seja, je prišla k prijateljici ter jo prosila naj bi šla z njo k drugemu zdravniku, nakar je prijateljica šla. Zdravnik jo preišče, nato mu da ona društveno nakaznico, katero pa je zdravnik izpolnil še le drugi dan, in jo oddal njenemu možu, kateri je ravno v istem času hodil v bolnišnico radi zastrupljenja na prstu. Svojega moža bi tudi skoraj ona izključila iz podpore in iz društva, ker je govorila, da zdravnik pravi, da se more podpora dobiti in da je njen mož z zdravnikom pogodbo naredil, da bo on (zdravnik) poslal nakaznico na glavni urad in da bosta imela vsak polovica bolniške podpore. Toraj gori omenjena A. G. prinese zdravniško nakaznico drugi dan p. p. k prijateljici, oziroma društveni tajnici, nakar prijateljica nakaznico prečita in ji sporoči, da na nakaznici stoji bolezen v "stanu", za katero pa nemore dobiti podpore, ker to je naravna ženska bolezen. Nato pravi A. G.: "Potem pa ni treba nesti nakaznice na sejo, ker bi se mi ženske smejale. Šla pa bom v pondeljek k zdravniku ter ga spovedala zakaj je zapisal bolezen v "stanu", ter zakaj ni zapisal kakšno drugo bolezen". In res šla je k njemu in on ji je napisal na mal košček papirja, da je deležna podpore. S tem koščekom pride omenjena na društveno sejo ter ga predloži seji. Zastopnik je povdarjal, da tisti košček papirja ni veljaven, in če že hoče A. G. po sili dobiti podporo, naj prinese tudi prvi društveni papir in oba naj se pošljeta na glavni urad, ker na vsakemu je drugačna bolezen. Gori omenjena

je šla potem zopet k zdravniku ter mu baje rekla, da bo de težko z onimi listi dobila podporo. — Zdravnik ji je zopet na prvi papir zapisal (od zadaj ker od spredeja ni imel kam) bolezen "zguba krvi". Toraj ker ni mogla z eno boleznijo dobiti podpore, je pustila zapisati drugo. Listi z pojasnilom so bili poslani na glavni urad; gori omenjena je bila izključena, kakor tudi dotični zdravnik iz zdravniškega nadzorstva treh tukajšnjih narodnih društev. Tudi je smešno, ker je v svoji pritožbi na porotni odbor zopet sama poročala, da je imela bolezen "pljučnico". — Najbolj smešno pa je, ker pravi v svojem dopisu v Glasniku, da se ji je stara bolezen ponovila in da bo morala po porodu podvreči se operaciji. Toraj sama sebe po zobeh tolče, ker priznava da je prišla z boleznijo v društvo in Jednoto. — Ko je vstopila v društvo, se je izrazila pred svojimi sorodniki, da si bo de vzel "fajn" počitek, ko bo enkrat po treh mesecih deležna podpore. — Ali si mislila da si bo deš na rovaš prijateljice in zastopnika jemala počitke, izkoristila enkrat ter lenobo pasla? Si se grdo zmotila! V svoji bolezni (v zdravju) opravljala je tudi hišna dela in prav fletno šivala na šivalni stroj, kar pa vsak ve, da noben bolnik ni zmožen delati, posebno pa še z 4 boleznimi v enem mesecu, katere ji je zdravnik na željo zapisal.

Laž v svet trositi zamore samo ženska A. G. kalibra, katera nesme na sonce, ker ima polno masla na glavi. V svojem dopisu pravi, da si je tvoja nasprotnica sama kriva bolezni. Rada bi vedela kako se ista piše ter prosim, da proti njej očitno nastopiš ter jo z imenom pokličeš. Kdor koga zahrbtno napada in mu stvari zahrbtno predbaciva, je ničvrednej, denuncijant prve vrste. In to si ti! Toraj toliko resnici na ljubo. Ako pa to tebi ne zadostuje, imam še dovolj gradiva katerega sem za sedaj zamolčala. K. Junko.

Dostavke: Gorenji dopis sem izročila osebo uredniku Glasnika ter mu rekla: "Zadni dopis A. G. se tiče mene, tukaj imam svoj zagovor na njeno napadanje, prosim, da ga priobčite na prvo stran lista, kakor ste tudi napad. Kar stanje bodem plačala." Urednik ga je z veseljem sprejel, ter rekel: Nič ne boste plačali, še dotična ki vas je napadala ni nič plačala." Ko izide Glasnik ga pogledam, ali mojega zagovora notri ni. Nato gre moj soprog k uredniku, ter ga vpraša: "Kaj je vzrok, da niste priobčili zagovora na napad moje soproge?" Urednik odgovori: "Jaz nisem temu kriv, kriva temu je oseba, kateri moram biti jaz za metlo, ter mi prepovedala ga priobčiti. Priobčil ga pa vseeno bodem v tej številki, potem kako bo da bo, tukaj vam je moja častna beseda." ter je segel mojemu soprogu v roko. Ko zopet izide Glasnik, ga prečitam in mojega zagovora zopet ni. Moj soprog gre vprašati predsednika Glasnika, ako on zna, kaj je vzrok, da se moj zagovor ne priobči. Predsednik Glasnika pravi, da njemu ni nič o tem znano in da naj vpraša urednika in upravitelja Glasnika gos. M. F. Kobeta. Ravno v tem času pa pride gosp. Kobe, nakar ga moj soprog vpraša po vzrokih nepriobčenja mojega zagovora. Gos. Kobe se je izgovarjal, da je treba plačati z "cash money" \$1.00, katerega je tudi dotična plačala preden se je napad priobčil. Moj soprog mu je pa v brk povedal: "Ti zatiralec resnice in napredka, jaz vem kam pes taceo moli. Za tisti dolar Ti je malo mar in cela krivica leži v tem, ker tebi osebe in organizacije niso dovolj, katero si mislil takoj pri vstanovitvi uničiti, in katero se dandanes zahrbtno napadaš, katero pa Ti in vsi Tvoji nazadnjaki ne boste uničili!" Kaj bo zdaj gosp. upravitelj neki zopet počel, ko se je ustanovilo zopet novo napredno društvo spadajoče k S. S. P. Z. Gosp. Kobe! Na nože hoče A. G. po sili dobiti podporo, naj prinese tudi prvi društveni papir in oba naj se pošljeta na glavni urad, ker na vsakemu je drugačna bolezen. Gori omenjena

sem pa vedela, da Glasnik, oziroma neki vodje Glasnika sprejema samo lažnjive napade, resničnih zagovorov pa ne. Sram vas bodi! Zatiralec svobode, napredka in bratstva. K. Junko.

Gilbert, Minn.

Ker imam priliko opazovati delovanje slovenskega naroda in drugih narodov sicer v majhnem okrožju, me velikokrat dregne in mislim, da smo mi Slovenci in Slovenke družabno premalo, ali učeni, ali pa toliko nesložni, da smo proti drugemu narodu še daleč za njimi. Sicer imamo društva, v katerih se imenujemo bratje in sestre, v resnici smo pa ravno narobe. Ne mislim nikogar tukaj žaliti, ampak moj namen je, da bi se v prihodnje boljše družabno življenje kazalo, ne samo v besedah ampak tudi v dejanju. Velikokrat se primeri bolezen pri eni ali drugi sosedje velikokrat ne vedo, kaj se godi pri njih lastnem bratu ali sestri; vse drugače je pri družih narodih, kjer eden drugega obiskuje in tako lajšajo trpljenje svojemu bližnjemu in več slučajih tudi gmotno podpirajo. Slovenke! žene, bodite družabne v bolezni in drugače, obiskujte ena drugo in pomagajte ena drugi, tu neahajte tisto neumno opravljivost, marveč bodite žene v pravem pomenu besede. Pa tudi drugače smo premalo zvezani skupaj, skoraj v vsakem slučaju, bodisi v politiki, družabnem, trgovskem ali kateremkoli drugem podjetju, smo vedno preveč omahljivi, neodločni ali preveč strankarski; zato tudi gredo marsikatero dobre ideje spatav spanje pravičnega, ter ostanje ideje samo na papirju.

List Glas Svobode kliče Slovence že tretjkrat za skupno delovanje prepotrebne Sanatorija, za onemoglo nam brate in sestre. Ali kakor se vidi je glas upijočega v puščavi, edino le z eno izjemo "N. V."

Bratje Slovenci in sestre! Ali bomo res pustili naše onemogle brate ali sestre, kar tako na cestah gladi in bolezni umirati? Ali nam ni sveta dolžnost kot narodu, skrbeti za svoje? In boljše preskrbiti jih nemoremo, kakor če jim naredimo streho in preskrbimo kruh v času onemoglosti. Nikar naj ne pozabimo, da danes tebi jutri mogoče meni, se primeri kaj tacega, da bi potreboval kraj, kjer bi bil svoj med svojimi, tudi ne odvisen od milodarov ampak po bratsko preskrbljen v slučaju bolezni ali onemoglosti. Zatorej dragi rojaki podajmo si roke in srea ter delujmo nato, da se uresniči ta ideja, za dobrobit Slovenskega naroda v Združenih državah!

Torej, Mal položi dar, domu na altar!

V trpljenju. Otrici, bilo jih pet, so se valjali eden čez drugega, na tleh ali na postelji.

Mati leži bolna že šest mesecev, nje življenje visi na lasu, vsak trenutek pričakujejo se ločiti od svojega moža, svojih malih, katere tako ljubi. Ustniei sta že bledi, pogled njen je pogled umirajočega.

Mož, človek se trudi po dnevu na delu, zvečer kuha in pomiva, truden, zaspan, žalostnega obraza, tudi on je otrpnel; gleda kakor, da se vse to godi v sanjah — kako ne? že šest mesecev enakomerno vzdihovanje žene, jok malih — pa nič upanja na boljše!

Sosedje zraven pa pije in je veselijo, kakor da ne vedo, kaj in kako se godi pri njih sosedu — bratu, sestri, kateri je to, kar so oni — eden narod. — — — Radensky.

Srbeče kožne neprilike

hitro olajša rabá Severovega Zdravilnega Mila (Severa's Medicated Skin Soap) in nadevanje Severovega Mazila za kožne bolezni (Severa's Skin Ointment) če tudi so bili prej vsi drugi načini brez uspeha. Nobena druga zdravila ne dajo toliko olajšbe trpečemu bolniku, naj si bo de star ali mlad in tudi ne tako hitro ali poceni. V vseh lekarnah. Cena Mila je 25 centov in Mazila 50 centov. Vprašajte za Severova. W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa.

It doesn't pay to neglect your Health

Če pridete domov bolni, če imate glavobol, bolečine v prsih, grlu in potem obolite za nekaj tednov?

Dr. Richterjev PAIN-EXPELLER

poznano staro domače zdravilo vas reši bolečin, ako ga takoj rabite.

Imejte vedno steklenico doma. Vsi predpisi so natisnjeni na omotu. 25c. in 50c. steklenice.

Čuvajte se ponaredb in pazite na sidro in naše ime.

F. AD. RICHTER & CO., 215 Pearl St., New York, N.Y.
Dr. Richterjevo Congo Pilule olajšajo. (25c. all 50c.)

Najstarejša slovanska tvrtka

EMIL BACHMAN

1719 So. Centre Ave., Chicago, Ill.

Se priporoča vsem Slovanskim društvam za izdelovanje društvenih znakov, gumbov, zastav in vsakerih potrebsčin. Izdelek je najfineji in najokusnejši, pri tem pa zelo zmerne cene.

Neštevilno zahval in pripoznanj jamči za pristnost in okusni izdelek naročenih potrebsčin

Pišite v svojem jeziku za vzorce in cenik.

J. F. HALLER GOSTILNA

prve vrste.

Magnet pivo, mrzel in gorak prigrizek. Domači in importirani likerji. Tel. Canal 8096.

2103 Blue Island Av. cor. 21. St

SVOJI K SVOJIM!

"Ali že imate gramofon? Ali imate slovenske gramofonske plošče? Rabite li uro, verižico, prstan ali kakoršnosibodi zlatino in srebrnino? Vse to najdete v našem ceniku, katerega Vam pošljemo za stonj, in poštne prosto, samo pišite ponj."

A. J. Terbovec & Co.

Nasledniki:

Derganc, Widetič & Co.

1622 Arapahoe St., Denver, Colo.

Dobra Unijska Gostilna, kjer se mrzel in gorak prigrizek. Pod vodstvom

Jos. S. Stastny

2005 Blue Island Ave.

velika dvorana za društvene in unijske seje, in druga dvorana za koncerte, ženitve in zabave.

M. KARA

1919 So. HALSTED ST. cor. 19. Place.

Vam je na razpolago pokazati svojo najboljšo zalogo

zimske in spomladne obuče.

Irgovina s novodobnim obuvalom

Vstanovljena leta 1883

Velika zaloga obuval najnovejše kakovosti po zmerno niskih cenah.

JOHN KLOFAT

631 Blue Island Ave., Chicago.

Druga vrata od Kasparjeve Bank.

Phone: Canal 80.

HOERBER'S CREAM OF MALT

Martin Nemanich,

GOSTILNA

Vogal 22. in Lincoln Street

Prostgorak in mrzel prigrizek vsak dan.

SLOVENCIM POSEČAJTE "Little Bohemio"

kjer se toči izborna importirano pivo, Anheuser Bush in Olympia pivo. Vse vedno na žepu!

Izvrstna kuhinja. Fina vina in smokde.

Za obilen poset se priporoča.

CYRIL FIALA, Prop.

Loomis Str. v neposredni bližini Blue Island Av. in zap. 18. ul.

The Konrad Schreier Co.

Sheboygan Wis.

Varitelji najboljšega piva v sodih in steklenicah.

Edelbrau in Pilsen pivo iz naše pivovarje je najboljšje.

ODVETNIK PATENTI

GARL STROVER

(Sobe štov 1009)

133 WASHINGTON ST. CHICAGO, ILL. TEL. 3969 MAIN

GOSTILNA

kjer je največ zabave in največ vžitka za par centov s biljardno mizo na razpolago. Vse to se dobi v gostilni

John Košiček

1807 S. Centre Ave. Chicago, Ill. Telefon Canal 1439.

"The Roosevelt Saloon"

ROCK SPRINGS, WYO.

A. Justin, lastnik

in trgovec z vinom, cigarami, mrzlim pivom itd. — Se priporoča Slovincem!

"Slovenian Club" Saloon

V STRINGTOWN, Leadville, Colo.

e priporoča Slovincem za n irano in stanovanje.

JOE LANICH, lastnik.

Slovenska gostilna

1251 So. Santa Fe ave., Pueblo, Colo.

Tu dobiš vedno sveže Walterjevo pivo, ohlodka vina, dobro domače žganje in najboljše smotke.

Slovinci obiskujte nas.

J. GABER in F. TURK, lastnika.

Dr. J. H. ROTH

zdravnik in ranocelnik.

1664 Blue Island av. 2612 S. Millard av.

vogal 18 ceste blizu 26 ceste

od 9 do 10.30 dop. v jutro do 8 ure.

2.30 do 4 pop. od 12 do 3 pop.

6.30 do 8 pop. in po 8 večer.

Tel. Canal 85. Tel. Lawndale 3470.

ALI IMATE SLAB ŽELODEC?

Vam vročina in mrzla pljaka škodi?

Tedaj vžijte Schefflov Želodečni Kordijal, ki vam uravna želodec in dela appetit. Cena 50c. Zdeluje in prodaja lekarnar

LOUIS SCHEFFEL,

20. cesta in Blue Island ave. CHICAGO.

RAZNO IN DRUGO

KRANJSKO.

Pretep. 19. m. m. so se stepli v Zburih pri Šmarjeti štirje hlapci iz Kleveža, Franc Lužar, Anton Srčić, Alojzij Pintarič in Jakob Jane, ko so se vračali ponoči iz neke svatbe, kjer so voglarili. — V Zburih so jih na cesti napadli drugi ponočnjaki s kolmi. Jane, kate-rega je zadel prvi udarec le po roki, je zbežal. Po ostalih treh so neusmiljeno udrihali, da so grozno pretepeni po vsem životu. Prepeljali so jih v Kandijo v bolnišnico, kjer je Lužar 12. m. m. umrl, ostali trije pa upajo na ozdravitev.

Iz Mirne pišejo: Pred kratkem je začel podjetnik Josip Hofman iskati na Kranjskem rudo. Kmalu je dosegel lepe uspehe ter naznanil več rudolovov. In sedaj ima več nego 45 km² sveta prevzetega. Pri tem njegovemu delu mu pomaga njegov asistent Gregor Prosen. Blizu postaje Bistrice so našli večje množine rude. Ruda se nahaja kakih 149 metrov nad postajo Bistrice. Na Bistrici hočejo zgraditi večjo tovarno, ker imajo tam na razpolaganje vodne moči. Rude so že toliko odkrili, da je vsak dvom izključen. Ruda se bo najbrže lahko na dnevno kopala. Računajo, da bodo dobili vsako leto ogromne množine železa.

Belokranjske novice. Nesreča pri zgradbi predora. 26. junija je vozil v Semiču Anton Nampelj gramoz iz predora. Samokolnica je bila preveč naložena, vsled česar se ni dala prevrniti. Nampelj jo je hotel prevrniti s pomočjo dvigalnega kola. Kol se je sprožil ter vrgl Nampelja osem metrov visoko. Padel je tako nesrečno, da se je smrtonovarno poškodoval. Prepeljali so ga v bolnišnico v Kandijo, kjer se bori s smrtjo. — **Nevihita.** 25. julija je v Semiču razsajala huda nevihta. Treščilo je v Šlezingerjevo vinsko klet ter jo užgalo. Požarna bramba iz Semiča je prihitela takoj na pomoč ter omejila požar. Rešila je tudi 30 hl vina. Steznar ima občutno škodo, ker ni bil zavarovan.

420 modrasov. Na Dolenjskem, posebno pa v Beli krajini, je letos nenavadno veliko strupenih kač. Županstvo občine Vrh je nabralo doslej 420 glav modrasov.

Škratinka na Dolenjskem. V vseh bližnjih vaseh Novega mesta se pojavlja škratinka. Več otrok je že umrlo. Nekatere obolele otroke so oddali v bolnišnico v Kandiji. Politična oblast se prav nič ne gane, da bi zaprla šole. Nekateri starši ne paste več otrok v šole.

Obstreljen. Dne 21. m. m. je ustrelil na daljavo pet korakov na Kozjeku France Bernik 26letnega Janeza Kržišnika od Sv. Ožbaltja; strel mu je šel skozi zapest in mu predrl nogo v stegnu; težko ranjenega so prepeljali v bolnišnico. Kržišnik je bil vinjen, kamenjal je Kozjekovega lovskega psa, izruval je neko smreko in sploh izzival, to je popadlo domačega sina, da je storil nepremišljeni korak. —

Delavska nezgoda. Dne 4. m. m. sta kopala 18letna Franc Škedelj in Janez Medle iz Gabrja za mrtvašnico, katero zida občina blizu pokopališča v Gabrju, pesek. Podkopala sta precej daleč v pesek. Ko je tako Franc Škedelj še naprej kopal, se je gornja plast odtrgala in mu padla na glavo ter mu isto zdrobila. Počila mu je lobanja na več krajih in odtrgalo mu je levo uho. Medle je pravčasno odskočil in ni zadobil poškodb.

Rop. 24. minulega meseca je prišel Maksimilijan Erhardt, doma iz Zg. Štajerskega, ki dela pri zgradbi belokranjske železnice k 79letni kajzarici Neži Jurmanovi na Gabru pri Črnomlju, kjer stane njegova ljubica. Od starke je zahteval, da mu odpre stanovanje; ko je žena ugodila njegovim zahtevam, je hišo zaklenil in zahteval denar. Ker mu ga ni prostovoljno hotela izročiti, je pograbil za nož in jo z njim tako dolgo obdelaval, da se je starca nezavestna zgrudila. Potem ji je vzel 64 kron odklenil vrata in odšel. Jur-

manova, ki se je iz nezavesti zbudila vsled množičnih ubod- ljavajev šele zvečer, je sporočila ves dogodek zločinčevi ljubici, ki se je vrnila šele zvečer domov. Ta je ovadila Erhardta, na kar so pre- drznega roparja, ki se je skrival pod napačnim imenom Lorenca. Pri njem so našli še 36 kron in 70 vinarjev orošanega denarja, izročili so ga okrajnemu sodišču v Metliki.

ŠTAJERSKO.

Iz Celja poročajo: Ko se je te dni proti 10. večer vračal kočarski sin Franc Gmajnar domov proti Vojniku, ga je pred hišo Karla Lešnika napadel Alojz Stropnik ter ga pobil s kamenom na tla. Tolkel ga je tako dolgo po glavi, da je ranjenec padel v nezavest. Medtem pa je Stropnik Gmajnarju ukradel srebrno uro in verižico ter dva petkronska tolarja. Stropnik je še isti večer pobegnil v Celje, kjer je hotel uro prodati. Orožniki pa so ga kmalu izsledili in ga izročili sodišču.

Požar v Ptujju. Te dni je na podu posestnice Katarine Mlaker v Slovenjvasi nastal ogenj, ki je uničil vsa poslopja razven kleti. — Zgorel je tudi ves živčev in vse orodje. Škoda znaša najmanj 10.000 K, zavarovalna svota pa komaj 2000 K.

Fantje so se stepli. Iz Ptujja poročajo: V zadnji noči proti 11. uri je prišlo trinajst fantov iz vasi Pobrež v sosednjo vas Lončaves. Tam so začeli vpiti ter lomiti plotove na vrtovih. Vsled krika so prišli lončaveški fantje. Med obema je prišlo do hudega pretepa, v katerem je Janez Mikulič večkrat ustrelil iz puške. Od strelav so bili zadeti fantje Jakob in Martin Rogina ter Jože Kranjc. Dobili so težke poškodbe na obrazu, rokah in hrbtu ter so obležali na tleh.

Štiri dni v vinski kleti. V mari- borski okolici je te dni poslal posestnik Hibner svojega hlapca v bližnji vinograd, da bi v kleti nekaj popravil. Ko je hlapec v kleti pridno delal, je potegnil maenkrat močen veter, zaloputnil je težko okovane kletne duri in hlapec je ostal v ječi pri polnih sodih vina. Revež je skušal s silo odprati vrata, a ves njegov dolgotrajni trud je bil zastoj. Tudi klicanje na pomoč mu ni nič pomagalo, ker ga ni nihče slišal. Revež se je udal v usodo, užgal svetilko, srkal od časa do časa vino ter čakal rešitve. Glad ga je hudo pritiskal. — Doma so bili zaradi hlapca v velikih skrbeh. Četrty dan je šel šele gospodar v vinograd. Ko je odprl klet, je našel hlapca ležati v kotu izstradanega in onemoglega.

PRIMORSKO.

Štrajk zidarjev v Gorici traja že dva meseca. Zidarje vzdržuje osrednja njihova organizacija, ki jim je plačala doslej več okoli 15.000 K. — Nekaj delavcev, kakih 8 ali 10, je pregovorila "Camera del lavoro", da so se ponudili v delo, navzile temu, da so dobivali podporo od strani soc. dem. organizacije.

Ogenj v Baški dolini. Dne 13. m. m. ob 9. zvečer je treščilo v hišo Tomaža Torkarja v Kalu v Baški dolini. Ogenj se je z neznansko naglieo razširil na sosednje objekte in je v kratkem času štirim posestnikom uničil vsa poslopja, mnogo živine in orodja. Škoda je ogromna, beda velika.

Zopet kolera v Trstu. Oddali so zdravstveni oblasti v bolnišnico neko perico in nekega šoferja. Oba sta obolela in kaže obolenje znake kolere. — Bakteriologična preiskava, bo dognala, če imata omenjena res kolero. Vse sorodnike in sostanovalec so pridržali v infekcijski bolnici.

Družinska tragedija. Delavec B. Gallo se je zaljubil v hčerko svojega stanodajalca Ano Markolino-vo. Ana je oženjena v Italiji in se je vrnila v Trst k svojim staršem, ker je moral njen mož v Tripolitani-jo. Postal je razmerje med njima v kratkem zelo intimno. Gallo je bil silno ljubosumen, mlada žena pa precej živa. Snoči je videl Gallo, ko se je vrnil domov, svojo ljubico v družbi mladih mož. Šel je z rjo v stanovanje, kjer je nastal med njima hrupen prepir. — Med preprirom je potegnil Gallo

revolver in ustrelil trikrat na svojo ljubico. Ko je priteknel njen oče v sobo, je ustrelil tudi na njega, nato pa je ustrelil še samega sebe. Vse tri so odpeljali težko ranjene v brezupnem stanju v bolnišnico.

KOROŠKO.

Strela požigalka. Pri Vrbi je udarila pri zadnji nevihti strela v domovanje Marije Groeblicherje-ve. Poslopje se je vnelo in popolnoma zgorelo. Poleg tega je zgorelo tudi sosedno poslopje Josipa Schallerja rešili so le nekaj oprave, obleke in živino. Škoda znaša 28.000 kron in 40.000 kron, pri čemer je zavarovalnica pri obeh posestvih malenkostna.

Neurje na Koroškem. Dne 4. m. m. je po občinah Kotmaravaš, Žihpolje, Podgora, Borovlje, Glinje, Št. Marjeta v Rožni dolini in še več drugih krajih vihralo strašno neurje s točo in pokončalo vse kmetove nade. V četrtek popoldne je potegnil silen piš in nato se je usula toča debela kakor orehi. V 20 minutah je bilo opustošeno vse: polje, travniki, vrtovi, sadje. Še naslednji dan je bilo vse belo toče. Takega neurja ne pomnijo najstarejši ljudje. Celo po domovih je toča razbila okna in strehe.

Strela je ubila med vožnjo na cesti tik pred Velikovcem dva konja posestnika Plasnika. Hlapec in voz sta nepoškodovana.

Huda griža se je pojavila v Šentvidu ob Glini in v bližnji okolici. Več bolnih otrok je v bolnišnici, dva otroka sta že umrla. Bolezen se je pojavila, ker so otroci jedli nezrelo sadje.

Zločinski oče. V Volšperku so aretirali 55letnega oženjenega krojaškega mojstra Gab. Thonhauserja, ker je posilil svojo 14-letno hčerko.

RAZNO.

Pozabljeni operater. V novembru 1910 je operiral neki slavni dunajski zdravnik soprogo nekega budimpeštanskega bančnega ravnatelja. Operacija je bila zelo nevarna, a zdravniku se je posrečila in čez nekaj časa je bila gospa popolnoma zdrava. Zdravje ni trajalo dolgo, gospa je kmalu začutila strašne bolečine v trebuhu. Šla je k svojemu operaterju, ki jo je potolažil, da niso mrzlični pojavi, prav nič nevarni. Gospa se je počutila od dne do dne slabše in je še štirikrat šla k zdravniku, ki ji je vedno zatrjeval, da ni njeno stanje nevarno. Zadnje tedne ji je bilo pa tako slabo, da je njen sopro- prog poklical več budimpeštanskih zdravnikov, ki so konstatirali, da ima gospa v trebuhu nek predmet in da je treba takojšnje operacije. V pondeljek so gospo operirali in našli v trebuhu napol segmito tenčico, ki jo je rabil dunajski zdravnik pri operaciji in potem pozabil.

Dinamitna patrona v žepu. V železnem rudniku v Diosgyoeru je vtaknil neki delavec dinamitno patrono v žep. Med delom je zadel ob neko skalo, pri tem je eksplo- dirala dinamitna patrona in raz- trgala neprevidnega delavca na drobne kosec.

Žganje vodi v norišnico. — Iz Gradeca poročajo, da se število umobolnih strašno množi, znani zavod "Feldhof" je poln nesrečni- kov. Zdravniki konstatujejo, da 85% vseh bolnikov v "Feldhofu" je znorelo vsled preobilo zavžitega alkohola; pred vsem spravlja šnops ljudi v norišnico.

Štrajk koscev na Ogrskem. Po- ročajo, da na Lazi-pusti pri Lozoncu je izbruhnil štrajk koscev. Da- li so jim manjšo dnino nego pogo- jeno. Posredovalec je mestni sod- nik. Posreduje pa prav korenito tako, da zapira štrajkovec. Takoj prve dni je obsodil 37 koscev, vsa- kega na 15 dni zapora.

Upor gluhozemih. Iz Lizbone poročajo: V zavodu za gluhozeme v Aranye pri Oportu so se uprli gluhozemi zoper ravnatelja in strežaje zavoda. Gluhozemi so pre- magali osebo, je privezali na ste- bre v jedilnici ter jih do krvave- ga pretepli. Ekscedenti so nato po- begnili. Nekatere so dobili.

Svojega ljubimca umorila. V Londonu je neka Španka umorila svojega ljubimca z imenom Her- man Weinberg.

TUJA SLABOST.

Nekatere osebe napade mnogokrat slabost, katere izvira ne vedo. Pride neda- doma, brez vsakih znakov in stori ljudi nezmožne za delo. Ta tuja slabost se pripisu- je skoro vedno neredni prebavi. Počuti se v želodecu, jetrih ali črevesju, v slabi krvi in nervoznosti. Take osebe mnogokrat poskušajo razna zdravila, močne pijače, to- da vedno brez uspeha. Kar oni rabijo, je ono veliko zdravilo, ki deluje v vseh pre- bavnih organih, in ki

**IZČISTI CELO TELO,
DA ZDRAVO KRI,
VREDI PREBAVO.**

Ta pripomoček, ki se naj zavziva pri vseh članih družine in katero bi moral tudi Ti vedno rabiti v vseh slučajih slabe ga počutja, je veleznano:

Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino.

To naravno zdravilo, sestavljeno iz grenkih želišč in rdečega vina, ima velik delokrog, zato ker tako uspešno deluje v vseh neprilikah prebavnih organov katere so vendar fundament zdravju. Moral bi rabiti to zdravilo v

bolezni želodca in črevesja,
zabasanosti in spolovil,
ponavljajočemu glavobolu,
revmatičnih napadih,
nevralžiji in nervoznosti,
mnogih ženskih boleznih,
slabem počutku po jedi,
težkem spuščanju vetrov

in vseh boleznih, kjer se pokaže zguba teka in simptoni slabosti. V lekarnah.

JOS. TRINER

1333-1339 So. Ashland Ave.

Chicago, Ill.

Zemlja.

40 akrov za \$600.00 s poziti- vno garancijo, da bode- te zadovoljni. Plačajte kakor vam drago in živite zado- voljno, ko splačujete. Mi vam damo: dobro rodovitno "clay loam" zemljo, dobro podnebje, čisto zdravo vodo in svobodo pred šumom in trušom topečega se mesta.

Najboljši okraj za jabolka in črešnje.

Samo s krompirjem obo- gatite v 4 letih. Sena je le- tos od 2½ do 3 tone na ak- er. Oves, pšenica, ječmen in pesa bo dala izvrstno le- tinjo.

Pridite v naš urad, da vam povemo, kako z lahka pridete do farne. Če pa nimate časa obiskati nas, pišite nam. Ima- mo lepo knjižico za Vas.

ILLINOIS—NORTHWEST

COLONIZATION CO.

908 Tacoma Bldg. No. 5 N.

La Salle St., Chicago, Ill.

Denar pošiljamo v domovino.

Po sledečih cenah:

\$10.35	.....	K. 50
\$20.50	.....	K. 100
\$30.85	.....	K. 150
\$41.00	.....	K. 200
\$61.50	.....	K. 300
\$102.50	.....	K. 500
\$204.50	.....	K. 1000
\$1020.00	.....	K. 5000

S temi cenami so vračunjeni vsi stroški.

PRODAJAMO ŠIFKARTE

v domovino in obratno

MENJAMO DENAR.

Govorimo slovenski.

Kaspar State Bank

1900 Blue Island ave., Chicago, Ill.

NAJEMNIK & VANA,

IZDELOVALCA

sodovice mineralne vode in drugih neopojnih pijač.

62—84 Fisk St. Tel. Canal 1405

POPOLNO ZDRAVJE

VAŠ ZDRAVNIK, ke- dar vas zdravi to- kaj vpraša glede va- šega želodca, jeter in droba, kaj- te njegov prvi čin je stimulirati iste da delujejo; ZAKAJ PA ČAKATI, DA PRIDE DO TEGA? Popravite vzrok takoj predno obolite in odstranite strup iz va- šega sistema.

ZAM-ZAM TABLETE

stimulirajo delo- vanje teh organov, ZAM—ZAM vam dajo rdečo barvo in vas poživijo. ZAM—ZAM je gladka pot do popolnega zdravja, so lahke za vzeti, jih lahko do- bite, so lahke in pozitivne v njih delavanju. Samo en poskus in hvalo jim bode- te peli do neba — kupite jih še danes.

Najboljše zdravilo za zabasanost
ZAM-ZAM TABLETE
V lekarnah 10c in 25c.

Dajte izdelati svoje tiskovine pri

"SPRAVEDLNOST"

1825 Loomis St. Telefon Canal 1015

Cene zmerne

Delo solidno

"SPRAVEDLNOST" EDINI ČEŠKI, UNJSKI DNEVNIK STANE 10C. NA TEDEN.

Vsak slovenski delavec naj čita "GLAS SVOBODE"

TELESNI OSTANKI (RELIKVIJE) KRISTOVI.

M. P. Saint-Yves.

Francoski pisatelj M. P. Saint-Yves, ki je napisal že nebroj verškrovnih študij, ki se odlikujejo po svoji utemeljenosti in jasnosti, je izdal pravkar novo delo: Relikvije in čudezne podobe, v katerem se nahajajo zelo, zelo zanimivi podatki o "telesnih ostankih Kristovih".

I. Solze.

Menihi sv. Medarda Seasonskega n. pr. trdijo, da hranijo en Kristov zob!

V Vendome (Vandom) se je postavljala tja do revolucije samostan Svete Trojice, da ima shranjeno pravo Kristovo solzo, tako zvano "sveto solzo".

Drugi samostani v Saint-Maximin Thiers, Saint-Pierre itd. so imeli tudi "svete solze" v svojih relikvijah. Te solze so delale baje čudeže.

Ali kako so mogli priti do Kristovih solz? One so se mogle dobiti z robeem, kakor solza, katero hranijo v Liege. Toda čegav je bil ta robec? Je bil li Kristov ali kakšne druge osebe? Ali se ga je poslužil Krist sam, da si obriše solze iz oči? Ali pa je morda to storil kdo drugi? Je li morda ta robec samo oni Lazarov prst, na kterega so kanile Kristove solze? Ampak veliko lažje je taka vprašanja staviti, kakor nanja odgovoriti.

Pri maši v čast Kristove solze se poje v Allouagne: "O slavna solza, o sijajno se blesteča solza, katero so shranili angeli in podarili Magdaleni!" Toda, je bil li angel, ko je vjel solzo, vidljiv ali nevidljiv in česa se je poslužil, da je mogel vjeti solzo?

Župnik Plique tem storijam ni verjel in je pogledal v relikvijar. Tam je videl le majhen, siv kamenček. Tu mu je prišla pametna misel. "Ta kamenček je najbrž tisti, na kterega je kanila solza Kristova". Zdj pa nastane vprašanje, je li ta kamen res od Lazarovega groba ali ne, ga je li angel odnesel javno ali na skrivnem in ga dal Magdaleni itd. Ampak taka vprašanja so vernikom prepovedana in kamen se časti še naprej, milodari se še vedno pobirajo, kajti arraski škof drži na to, da se mu dohodki ne skrčijo.

II. Popek.

En Kristov popek so imeli v Clermontu. Le-ta se je smatral za enega najdragocenejših ostanke v vsej Evropi, enega imajo v Lucques in tretjega v Rimu. Najslavnejši popek vendar je v Chalons na Francoskem.

Toda kakšne je prišel ta ostanek v Chalons? O tem se pripoveduje sledeče: Ko je odpadel ta košček kakor vsakemu novorojenčku tudi Kristu, ga je menda sveta devica z vso spoštljivostjo pobrala. Hranila ga je vse svoje življenje in morda ga je nosila tudi vedno pri sebi. Po smrti njenega sina je postal vir njene tolažbe. Na smrtni postelji pa je izročila ta ostanek baje evangelistu Janezu. Sveti Janez, ki je bil škof v Efezu, ga je prepusil svojim naslednikom in od teh ga je dobil Karol Veliki.

Do leta 1707 je verjelo vse v ta popek in romalo k njemu. Ampak škof de Noailles se je hotel nekoč prepričati z lastnimi očmi, je li ta ostanek res tudi čudotvoren. — Zbral je svoje duhovščino in se napotil v cerkev, kjer se je hranila podoba matere božje z detetom, v kateri se je nahajal na mestu detetovega popka vdolan medajlon z relikvijo. Ko je škof pred podobo pomolil, je dal popek vzeti iz podobe. Zelo se je pa začudil, ko je našel samo tri raznobarne, brušene kamne. Preiskovali so ostanek z drobnogledom, ampak popka ni bilo videti. Naposled so poklicali babico, ki ve kaj spada k novorojenemu detetu in ko je izjavila tudi ta, da takih kamnov ne prinese noben novorojenček na svet, je škof kamne zaprl v zlato skatljico in jih nesel domu. Vse mesto pa je romalo za njim v procesiji in se ni dalo prepričati, da ostanek niso od Kristusa.

In vendar hranijo še v Rimu pred očmi papeža Kristov popek, ki je menda le del onega, ki se je nahajal v Chalons.

III. Sveta kri.

Predvsem pa se je častila in se časti Kristusova kri, ki jo ima mnogo cerkva na svetu. Imajo jo v Anvers, Boulognesur-Mer, Bruges, Cahrtres, v Mantovi, Palermo, Parizu, Rimu, Benetkah itd.

Vojak Longin, ki je prebodel Jezusova prsa, je vjel kri in jo odnesel seboj. Kmalu je zapustil svoje službo in šel pridigovat evangelij v Mantovo in je postal tam škof. V Mantovi je skrtil kri v zemlji, in šele l. 804 so jo zopet našli. Nato so se dogajali čudeži in ljudstvo je romalo tje.

Papež Leon IX. je zahteval en del krvi zase in jo je tudi dobil. Sedaj se nahaja v lateranski cerkvi v Rimu.

Tudi Nikodem je vjel sveto kri in jo prinesel v Rochelle, Fecamp itd. Ravno tako Marija Magdalena, mati božja in drugi. Zopet drugim jo je podaril Baudouin, kralj jeruzalemski, in sveto kri hranijo na tolikih krajih, da bi jo zračunali lahko na nekaj hektolitrov. — In kateri človek ima toliko krvi?

IV. Brada, lasje in nohti.

Samostan v Clermontu na Francoskem je imel popek božjega sina, pet nohtov z desne roke, plečnice, v ktere je bil zaviti, enajst del prta, s kterim si je obrisal raz obraz pot in kri, tri nohtove odrezke od desne roke, del trnjeve krona in del od njega blagoslovljenega kruha, del gobe in njegovega groba, šibe, s kterimi so ga ranili, lasje matere božje, njeno zapestnico, kos njene obleke in nekaj njenega mleka itd.

Kristove nohte, brado, lasje in del njegovega križa imajo še v Rimu, v Eskurijalu v Španiji, Argendole in drugo.

Kristovo telo je bilo toraj razmesarjeno in razdeljeno na ves svet. Kjerkoli je potrebovala cerkev ali samostan nove dohodke, so izmislili nove ostanke in verno ljudstvo je romalo in roma še danes najrajši v take kraje, kjer misli, da se nahajajo tako sveti ostanke. To krščanstvo je že zelo blizu poganstva.

In naposled še, kakšen humbug se je že uganjal z Jezusovo kapico. Kolikokrat bi ga bili morali obrezati, ako naj so vse kapice, ki se hranijo po svetu, prave! Že stari Rimljani so častili moška spolovila. Oni so napravili iz njih boga Priapa, Grki boga Phallusa, Indijci boga Linga. Cerkev je posnemala pogane in zato se je častila ta del Jezusovega telesa v Metz, v Angers, Chalons-sur-Marne, Amiens Hildesheim itd. — L. 1464 ga je prišel častiti francoski kralj v Colombis, l. 1422 pa si ga je tam izposodil angleški kralj, da bi z njegovo pomočjo njegova žena lažje porodila.

Vse to pa trpijo z mirno vestjo tudi pri nas državne oblasti. Da ti ostanke niso pravi, to vedo dobro tudi duhovniki. Toda oni pravijo, da zaslužijo čast že radi svoje starosti. Kakor da bi ne bilo nič starejšega na svetu in kakor da so to najprimernejši predmeti časti in obožavanja!

"Sv. M."

KRIVDONOSEC LORIMER.

V prvič je senat Zdr. držav enega svojih članov izbaenil, ker je korupcija igrala ulogo pri njegovi izvolitvi. (Leta 1793 je bil senator William Blount iz Tennessee, procesiran a se je bil odpovedal senatorstvu, predno je bila zaključena preiskava). Bi bil senat kaj sličnega popred storil, tedaj bržkone ne bi bilo prišlo do zboljšanja ustave, ali k sreči je bilo prepozno.

Ni ga človeka, ki bi trdil, da je Lorimer prvi bil, ki je s podkupovanjem postavodajalcev prišel v senat. Da le nekaj očitnih slučajev navedemo: Simon Cameron iz Pennsylvanije je bil izvoljen priznano s pomočjo podkupljenih demokratov. — Bakreni milijonar Clarke iz Montane si je kupil legislaturo; njegov slučaj bil je tako vpjioč, da je senat moral uvesti preiskavo. Demokrat Bryce iz Ohio zahvaljuje svoj sedež nezahvalnemu podkupovanju. V Californiji je bilo kupovanje legislature takorekoč običajno. Eden teh kupcev bil je Stanford, sodrug Central Pacific roparjev. Kafer Tabor iz Colorade, eden prvotnih

milijonarjev tiste države, si je kupil sedež v senatu; in sedanji zastopnik omenjene države v senatu, Guggenheim, je noter prišel edino po njegovem denarju. V brigantinski državi Nevada, se je slično godilo kot v Californiji. — Nočemo govoriti o finejšem načinu podkupovanja, ki je povsod običajno in v navadi, izozemsi morabit en del Juga, če prav je bilo to mnogo nevarnejše, kot pa hrusta in javna običajnost Zapada.

Izbaenjenje Lorimerja je na vsaki način znamenje izboljšave. Slabši lopovi kot on so sedeli v senatu in morebit so slabši med njimi, ki so njega sodili. Vsekako, da je senat enega svojih članov izpostavil ali izpostavljal moral, je pridobitev, je eno tistih znamenj povzdiga politične morale v tej državi, katere je silno redko dobiti.

Toda zadoščenje nad tem, zna je nepopolnoma biti. Lorimer je narečen za krivdonosca; pripoznava je kot dokazano, da so bili člani legislature Illinoiske kupljeni da so zanj glasovali. Ali, kdo so pa bili kupci? Denar za podkupovanje ni prišel iz žepa Lorimerja. Med preiskavo je Clarence S. Funk, prometni vodja "International Harvester Company", izpovedal, neki bogat lesni trgovec, kojega ime je povedal, je njega telefonično pozval, naj svojo kompanijo pripravi, da prispeva \$10,000 k skladu stotisoč dolarjev, da se Lorimerja "skozi spravi". Kaj takega sklepali po telefonu, je dokaj enostavno; zraven ni prič in ni sledu; lesni trgovec taji, toda denar za podkupovanje postavodajalcev vendar ni iz neba padel. Ni dvoma, da so interesi velekapitalistov korupcijski sklad skupaj spravili. Ali, pred njimi je preiskava naredila: Stoj! To je, kar dela izid afere docela nezadovoljivo. Bogatim korupcionistom se je prizaneslo, a Lorimerja, ki ni pripadal h "bandi", naredilo se ga je za krivdonosca. (Lorimer rodem Iree, je pričel svojo "politično kariero", kot snažitelj čevljev, prodajalec časnikov in sprevednik pouličnih železnic, ter zaključil kot izbaenjeni senator. Tu di v tem slučaju velja rek: Tempora mutantur nos et mutamur in illis.

NAVADNI IN OSLOVSKI KAŠELJ.

Navadni kašelj ni bolezen, temveč je le znak bolezni, ter nam kaže, da se je pričelo vnetje v goltanu, jabolku, sapniku ali v bronhijah, ki se oceppljajo od sapnika. Pri vsakem vnetju se napravlja mnogo sluze, ki jo občutita sapnik ali bronhija kot tujo snov, ker o ba služita edinemu namenu — zračnemu prehodu. Vsled tega povzročuje sluz kašelj. Kašelj je smotrna reakcija našega telesa, ki se izvrši brez naše volje; telo hoče izločiti iz sapnika vse, kar ne spada vanj.

Veliko bolezni je združenih s kašljem: navadno prehlajenje, vnetje nosnih sluznic, goltanea, jabolka, potem influenza, ospice, pljučna jetika. Pri vseh teh boleznih je kašelj znak poleg mnogih drugih. Pri oslovskem kašlju pa je ravno kašelj, ki se od navadnega temeljito razločuje, bolezenska slika. Oslovski kašelj je posebne vrste nalezljiva bolezen otroške dobe. Razširja se le od osebe do osebe, neposredni prenos bolezni po predmetih, po tretji osebi, je silno redek. Izven človeškega telesa pogine strup oslovskega kašlja zelo hitro, kakor strup ospice, med tem ko se prenese škrlatinka, davica tudi po predmetih, ki jih rabi bolnik. Seveda se tak slučaj tudi pri oslovskem kašlju dogodi semtertje, a je zelo redka izjema.

Inkubacijski čas otroškega kašlja, to je oni čas, ko je strup še v telesu, a ni še dovolj močan, da bi povzročil pravi izbruh bolezni, traja pet do deset dni. Potem sledi čas, v katerem ima bolnik vse znake bronhialnega katara: pokušljaje, telesna toplota narašča, a ne zelo. V tem času se še ne more spoznati prave bolezni. To traja približno 14 dni. Za tem pa se pojavljajo znaki, iz katerih se že lahko sklepa na posebni značaj nastopajoče bolezni. Otrok ne pokušlja več kakor pri navadnem bronhialnem kataru, temveč kašlja več časa skupaj. Po teh napa-

dih se počuti otrok popolnoma dobro in tudi ne napravlja vtisa bolnika. Telesna toplota je normalna; kdor torej ne sliši tega posebnega kašlja, ta niti ne ve, da je otrok bolan. Čimbolj napreduje bolezen, tem pogosteje se pojavljajo napadi kašlja, tem krajši so odmori med napadi. Oslovski kašelj se razlikuje od navadnega kašlja tudi v tem, da otroci bruhajo sluz pri oslovskem kašlju. — Večkrat izbruhajo tudi zavžite jedi. Oslovski kašelj se sliši tudi vse drugače kakor navadni kašelj. — Med napadi vdihava otrok zrak na tako čuden način, nastane neki raskav šum, da se po tem takoj spozna oslovski kašelj. V težkih slučajih se ponavljajo krčeviti napadi kašlja in vdihavanje zraka z raskavim šumom tako naglo, da otrok vidno slabi in hušča. V teku 24 ur ima otrok 30 do 40 napadov, ali še več. Odmori postajajo vedno krajši, otrok ima vedno manj časa, da bi se odpočil. V takih težkih slučajih mora dati zdravnik otroku omamljiva sredstva, da mu podaljša čas miru. Pri oslovskem kašlju dostikrat zateče jezikova vez in sicer zato, ker se za deva jezik pri kašljanju ob spodnje zobe in dobi rane. Po tem znaku se skoraj najlažje spozna oslovski kašelj. Med kašljanjem postane bolnik v obraz močno rdeč, izgleda zabrekel, ker zastaja med napadom kri po žilah. — Večkrat tudi krvavi iz oči, iz nosa, včasih se ulije kri tudi v možganih, kar je silno nevarno.

Najhujši, krčeviti kašelj traja 6 do 8 tednov, potem pojema in preide v navadni kašelj. S tem je bolezen prestana, le včasih se zgodi, da pritisne, posebno pri dojenčkih, še pljučnica. Posledica je smrt. — Zoper oslovski kašelj ne poznamo pravzaprav nobenih sredstev, ki bi okrajšali bolezen. Sicer razglajajo vsako leto kako novo sredstvo, ali niti eno ne pomaga. — Zdravniki uporabljajo najraje kinin, ki olajšuje napade. Ker je pa kinin zelo grenak, ga nadomeščajo z evkininom ali aristokinom. Ta dva preparata se ne stopita tako hitro, zato se ne občuti tako močno njihju grenki okus. Otroci se morajo pri oslovskem kašlju pred vsem zavarovati pred prehlajenjem. Ako nimajo vročine, gredo lahko na prosto. Ker bolezen dolgo traja, zato ni prav, da je otrok neprenehoma v postelji. Prememba zraka učinkuje dostikrat zelo dobro, otroci naj bodo po več ur na dan zunaj, seveda le tam, kjer je toplo. Kdor more, naj ima za otroka z oslovskim kašljem dve sobi na razpolago. Otrok naj ima posebno spalnico, v kateri naj bodo okna ves dan odprta, šele zvečer naj se segreje soba na 17 stopinj Celzija. Zrak ne sme biti prešuh. Na prepihu ne sme stati bolni otrok. Bolni otrok nikakor ne sme priti v dotiklo z zdravimi otroci, ker skoraj nobena nalezljiva bolezen se ne prenese tako naglo kakor oslovski kašelj. Odrasli malokdaj dobi to bolezen.

NA PRODAJ.

Hiša s 4 sobami in kopalno. Vrt in dvorišče za kokoši. Več poizveste na 4338 Drake Ave., Irving Park. 8-16

Ameriška zmaga.

Ameriški telovadci so zmagoslavno odnesli največ nagrad pri olimpijskih igrah v Stockholmu, dasi so jim stali nasproti najboljši telovadci celega sveta. V tej deželi ljudje dajejo največjo pozornost fizični vaji, razvoju pogauma, vstrajnosti in tekmovanju. Poleg tega imajo telovadci predpisano jed za ojačenje mišic in živcev. Morajo biti zmerni v vsem in ko hitro se pokaže kak nered v funkciji telesa, ga morajo takoj zdraviti. Vsa bi moral tako živeti, ker naše življenje je enakomerno tekmovanje. Če ni naša prebava, kar pomeni naše življenje, popolno ne moremo tekmovali z drugimi, če takoj ne rabimo Trimerjevo ameriško zdravilno grenko vino. Isto bo reguliralo prebavo, ozdravilo zaprtje, ojačilo mišice in živce. V lekarnah. — Jos. Trimer, 1333—1339 S. Ashland Ave., Chicago, Ill.

"Glas Svobode" naj kroži od rok do rok!

GLAS SVOBODE

CO.

1809-1813 Loomis St., Chicago, Ill.

OBVESTILO!

Vsem družstvom, obrtnikom, trgovcem, gostilničarjem, kakor tudi posameznikom se priporočamo za nabavljenje

Vsakovrstnih Tiskovin

kot: Zavitke in papirje z firmo, za zasebnike in urade, račune in vse v to stroko spadajoče tiskovine. Priskrbimo tudi

društvena pravila in prevode

iz tujih jezikov na slovenski jezik in obratno. Naročnikom lista

"Glas Svobode"

dajemo vsa tozadevna pojasnila zastoj, samo pošto znamko za 2c se naj priloži za odgovor.

Možje ozdravljeni v 5 dneh

VARICOCELE
HYDROCELE
BREZ NOŽA
IN BOLEČIN.

Ozdravim vsacega, kdor trpi na Varicocele, Structuri; dalje ozdravim nalezljivo zastrupljenje, živčno nezmožnost, vodenico in boleznitličičih se možkih. Pridite k nam vsi, ki ste se neuspeli ozdraviti pri drugih zdravnikih. Moja 15 letna praksa vam je na razpolago in jamči popolno ozdravljenje. Govorimo v vseh jezikih.

Ozdravim pozitivno želedec, pljuča, ledce in neprilike v jetrih. (Za neuspešno zdravljenje ni treba plačati.)

TAJNE MOŠKE

BOLEZNI

GUBA NAGONA, BOLEZNI
ZIV LEDICAH IN JETRIH
zdravim hitro za stalno
in tajno. Živčne onemoglosti, slabost, napor, zastrupljenje in
zguba vode.

STALNO OKREVANJE

ZASTRUPLENJE

JE KRVI

in vseh drugih kožnih
bolezni, kakor prišče,
lucije, onemoglost itd.

ŽENSKÉ

BOLEZNI

beli tok, bolečine v oza-
ture, garje, oteklinae,
podju in druge organ-
ske bolezni zdravim za
stalno.

SPECIJALIST ZA
MOŠKE IN ŽENSKÉ.

Nasvet zastoj.

ZASTRUPLENJE

JE KRVI

in vseh drugih kožnih
bolezni, kakor prišče,
lucije, onemoglost itd.

ŽENSKÉ

BOLEZNI

beli tok, bolečine v oza-
ture, garje, oteklinae,
podju in druge organ-
ske bolezni zdravim za
stalno.

SPECIJALIST ZA
MOŠKE IN ŽENSKÉ.

Nasvet zastoj.

DR. ZINS, 183 N. Clark St. Chicago
med Randolph & Lake
Odpričo od 8 zjutraj do 8 zvečer. Ob nedeljah od 8 zjutraj do 4 pop.

Pilsen Auditorium

Restavracija in Bufé

JOS. FALTA, lastnik

1657-61 Blue Island Ave., Chicago.

Največje dvorane na zapadni strani Chicago.

Importiran Pilsner, Anheuser-Bush, Michelob in ...
čepu. Importirana vina in cigare.

TELEFON CANAL 4250.

Čemu pušiš od nevednih zobo-
zdravnikov izdirati svoje, mo-
goče še popolnoma zdrave zobe?
Pušiš si jih zaliti s zlatom ali sre-
brom, kar ti za vselej dobro in po
najnižji ceni napravi

Dr. B. K. Šimonek
Zobozdravnik.

544 BLUE ISLAND AVE.
CHICAGO, ILL.
Telefon Canal 2127.

Pijte najboljšo pivo

Edelweiss

Peter Schoenhofen Brewing Co.

PHONE: CANAL 9

CHICAGO, ILL.

43. polletno izplačilo obresti v našem hranilnem oddelku.
Obresti bodo kreditirane l. julija in bodo v redu za izpla-
čilo ali nakazuje na vložne knjžice po tistem dnevu.

Novo vloge prišle do in vstevši 15. julija se obrestujejo
od 1. julija.

INDUSTRIAL SAVINGS BANK
2007 BLUE ISLAND AVENUE.

Odpričo ob sobotah večer Premoženje nad pol
od 6. do 8. urete. milijona dolarjev.